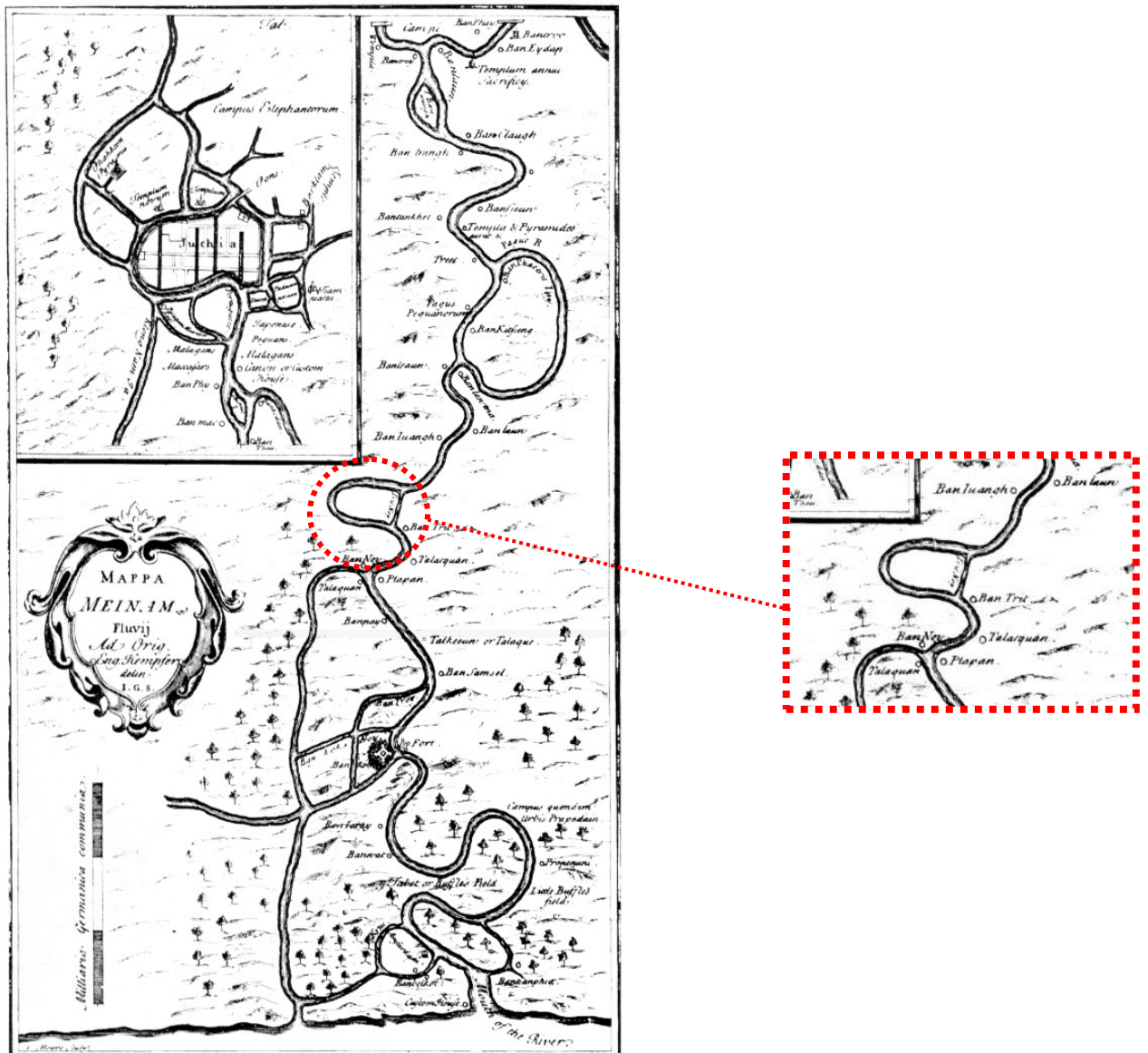
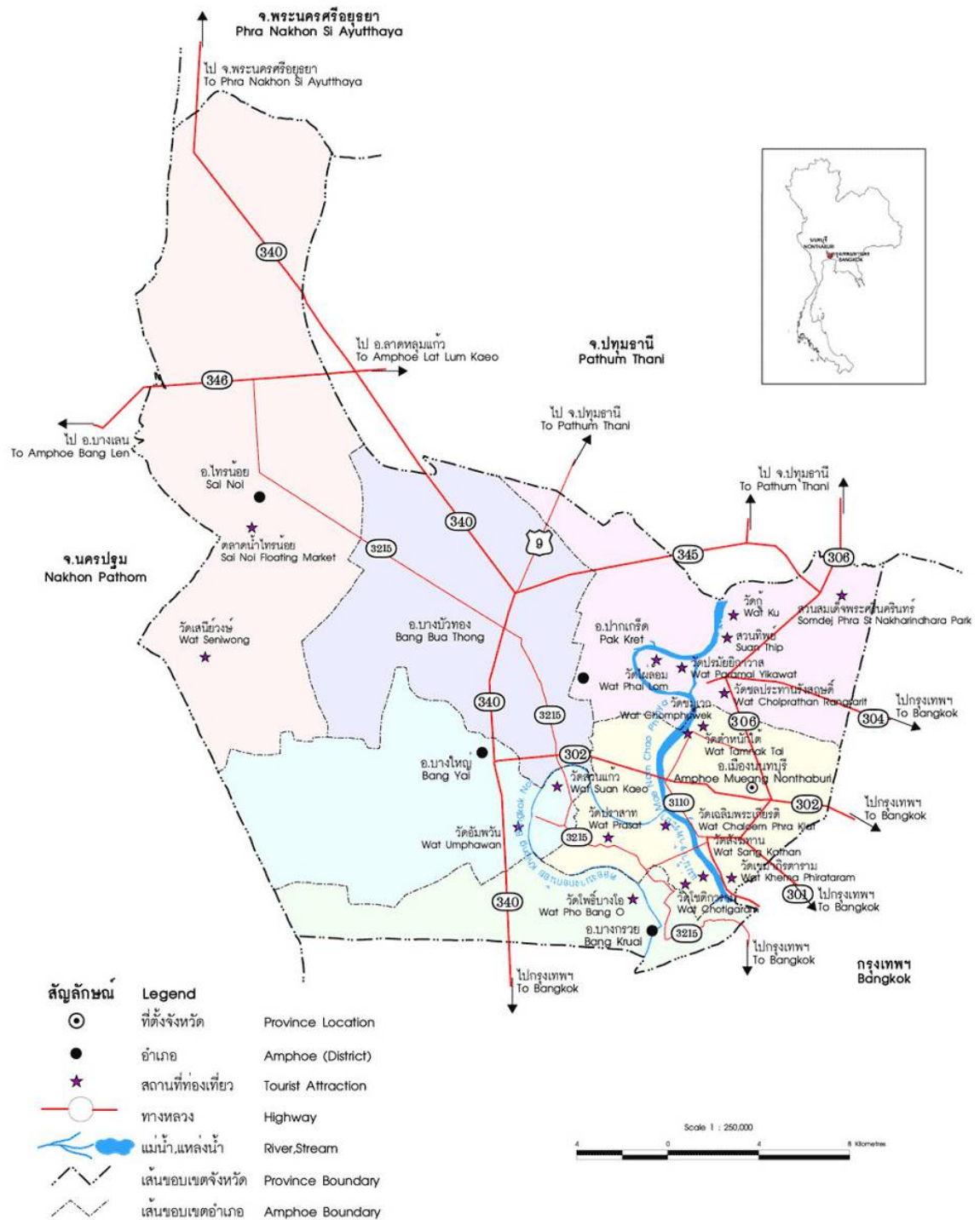


หลังจากกรุงแตกพร้อมเพื่อนอีก 3 คน เพื่อไปพบหลวงยกกระบัตร (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ที่เมืองราชบุรี ลงเรือกลอนหนีพม่ามาทางบางไทร และล่องมาตามลำน้ำย่านเมืองสามโคกจนเข้าเขตเมืองนนท์ พอถึงบางบัวทองในอ้อมเกร็ดก็พอสว่างในที่นั้นจึงได้ซ่อนตัวอยู่ในที่ลับๆ ครั้นค่ำลงเรือล่องถึงเมืองธนบุรีที่วัดแจ้ง พระองค์ไม่เสด็จผ่านคลองลัดเกร็ด แต่กลับอ้อมไปทางปากคลองบางบัวทอง ซึ่งเป็นทางที่ไกลกว่าเนื่องจากบริเวณลัดเกร็ดพม่าได้ยึดด่านตรวจไว้อย่างหนาแน่น เกาะเกร็ดจึงมีบทบาทที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยแต่เดิมา

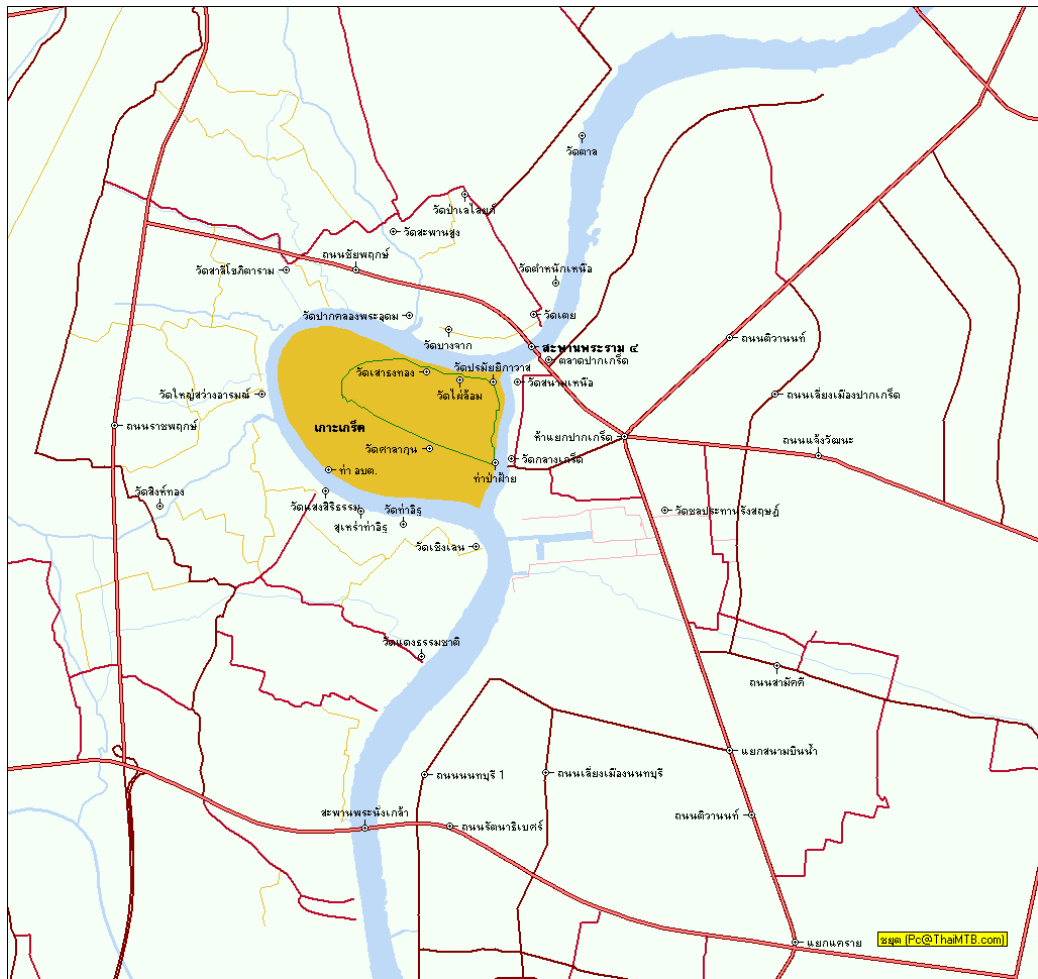


แผนที่ 3.1 แสดงแผนที่ในอดีตคลองลัดเกร็ด

ที่มา: จากงานศึกษาโครงการของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง ปี 2552



แผนที่ 3.2 แสดงแผนที่จังหวัดนนทบุรี
ที่มา จากเว็บไซต์



ภาพที่ 3.1 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณเกาะเกร็ด
ที่มา: จาก www.googleearth.co.th

3.1.1 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนในอดีต

เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ปรากฏว่ามีคนมอญได้เข้ามาอยู่แล้วทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมอญดำเนินมาด้วยดีแต่โบราณ ประกอบกับการเป็นพุทธศาสนิกชนและมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายกัน ทั้งยังต้องทำศึกสงครามกับพม่ามาตลอด กรุงหงสาวดีเป็นเมืองหลวงของมอญมาแต่โบราณ พม่าได้บุกเข้ายึดเมืองและมอญได้ยี้ดคีนจากพม่ามาได้ระยะหนึ่งจนถึง พ.ศ. 2300 มอญต้องเสียกรุงหงสาวดีให้แก่พม่าไป การตั้งถิ่นฐานของชุมชนของมอญในอดีตจึงเป็นลักษณะอพยพหลบหนีรุกไล่ของกษัตริย์พม่าถอยเข้ามาในประเทศไทย การอพยพของชาวมอญปากเกร็ด ได้อพยพมา 2 ครั้ง คือ

ครั้งแรก พ.ศ. 2317 สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช โปรดให้ครอบครัวมอญของพระยาแจ้ง ซึ่งเป็นนายทหารหัวหน้าคนมอญมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และที่อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี มอญที่เข้ามาอยู่ครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวทหาร โดยร่วมกับทหารมอญเก่าครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาและทหารไทยทำสงครามขับไล่พม่าอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศึกเก้าทัพนั้นทหารมอญมีบทบาทอย่างมากในการขับไล่ข้าศึก และได้รับพระราชทานยศเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่จำนวนมาก

พญาแจ้ง ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปากคลองตลาด ภายหลังได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยามหาโยธา ในสมัยรัชกาลที่ 1 และเป็นต้นสกุล “คชเสนี”

ครั้งที่สอง พ.ศ. 2358 สมัยพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าฟ้ามงกุฎ (รัชกาลที่ 4) ไปรับครอบครัวมอญที่เข้ามาทางด่านแม่ละเมา แม่สอด เมืองตาก ให้ครอบครัวมอญเหล่านั้นอยู่ที่นนทบุรีบ้าง ปทุมธานีบ้าง เมืองนครเขื่อนขันธ์ (พระประแดง) บ้าง ดังนั้นคนมอญจึงอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่บางปะอินตลอดมาจนถึงกรุงเทพฯ คนมอญเหล่านี้ในขั้นต้นตั้งใจว่าจะอยู่ชั่วคราวและมาอยู่ในบริเวณบ้านร้างเมือง

ร้างของคนไทย ซึ่งทิ้งไปเพราะถูกพม่าเข้าศึกปล้นสะดมยึดหมู่บ้านเหล่านี้ไว้เหตุนี้ชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่สมัยนั้นตลอดมาจนถึงปัจจุบันจึงเป็นชุมชนของคนมอญเกือบทั้งหมด

คนมอญที่อพยพมาส่วนใหญ่เป็นขุนนาง ทหารและพระสงฆ์ผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงปรับสภาพความเป็นอยู่ได้ดี ประกอบกับได้เข้ารับราชการเป็นขุนนางกันมาก สภาพชีวิตจึงอยู่ในขั้นที่ดี เป็นที่ยอมรับของคนไทยโดยทั่วไป

สำหรับชุมชนมอญปากเกร็ด เมื่อครั้งได้รับโปรดเกล้าฯ จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวให้ตั้งเป็นอำเภอ ชื่อ อำเภอปากเกร็ด เมื่อ พ.ศ. 2427 นั้น ทรงแต่งตั้งนายอำเภอคนแรกเป็นคนมอญ คือ พระรามัญนนทเขตคดี (เนียม นนทนาคร) และที่ว่าการอำเภอปากเกร็ดคือ บ้านพระรามัญนนทเขตคดี ที่หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะเกร็ด โดยต่อมาเปลี่ยนนายอำเภอและที่ว่าการอำเภอไปหลายครั้ง จนถึง พ.ศ. 2506 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอจากตรงข้ามโบสถ์มาสร้างบริเวณที่ว่าการอำเภอปัจจุบัน

3.2 สภาพทั่วไป

3.2.1 ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเกาะเกร็ดเป็นเกาะกลางน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และมีฐานะเป็นตำบลหนึ่งในท้องที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีเป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำเจ้าพระยาล้อมรอบ มีเนื้อที่ประมาณ 4.2 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 2,625 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอปากเกร็ด ระยะห่างประมาณ 2 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียง ดังนี้



แผนที่ 3.3 แสดงอาณาเขตพื้นที่บริเวณเกาะเกร็ด

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด

- ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลคลองพระอุดมโดยมีแม่น้ำเจ้าพระยากั้นกลาง
- ทิศใต้ ติดกับ ตำบลท่าอิฐโดยมีแม่น้ำเจ้าพระยากั้นกลาง
- ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปากเกร็ดโดยมีแม่น้ำเจ้าพระยากั้นกลาง
- ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลอ้อมเกร็ด , บางพลับโดยมีแม่น้ำเจ้าพระยากั้นกลาง

3.2.2 ลักษณะการปกครอง

ตำบลเกาะเกร็ด แบ่งเป็น 7 หมู่บ้าน โดยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ทุกหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	ชื่อบ้านลัดเกร็ด	หมู่ที่ 2	ชื่อบ้านศาลากุลนอก
หมู่ที่ 3	ชื่อบ้านศาลากุลใน	หมู่ที่ 4	ชื่อบ้านคลองสระน้ำอ้อย
หมู่ที่ 5	ชื่อบ้านท่าน้ำ	หมู่ที่ 6	ชื่อบ้านเสาธงทอง
หมู่ที่ 7	ชื่อบ้านโองอ่าง		

3.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

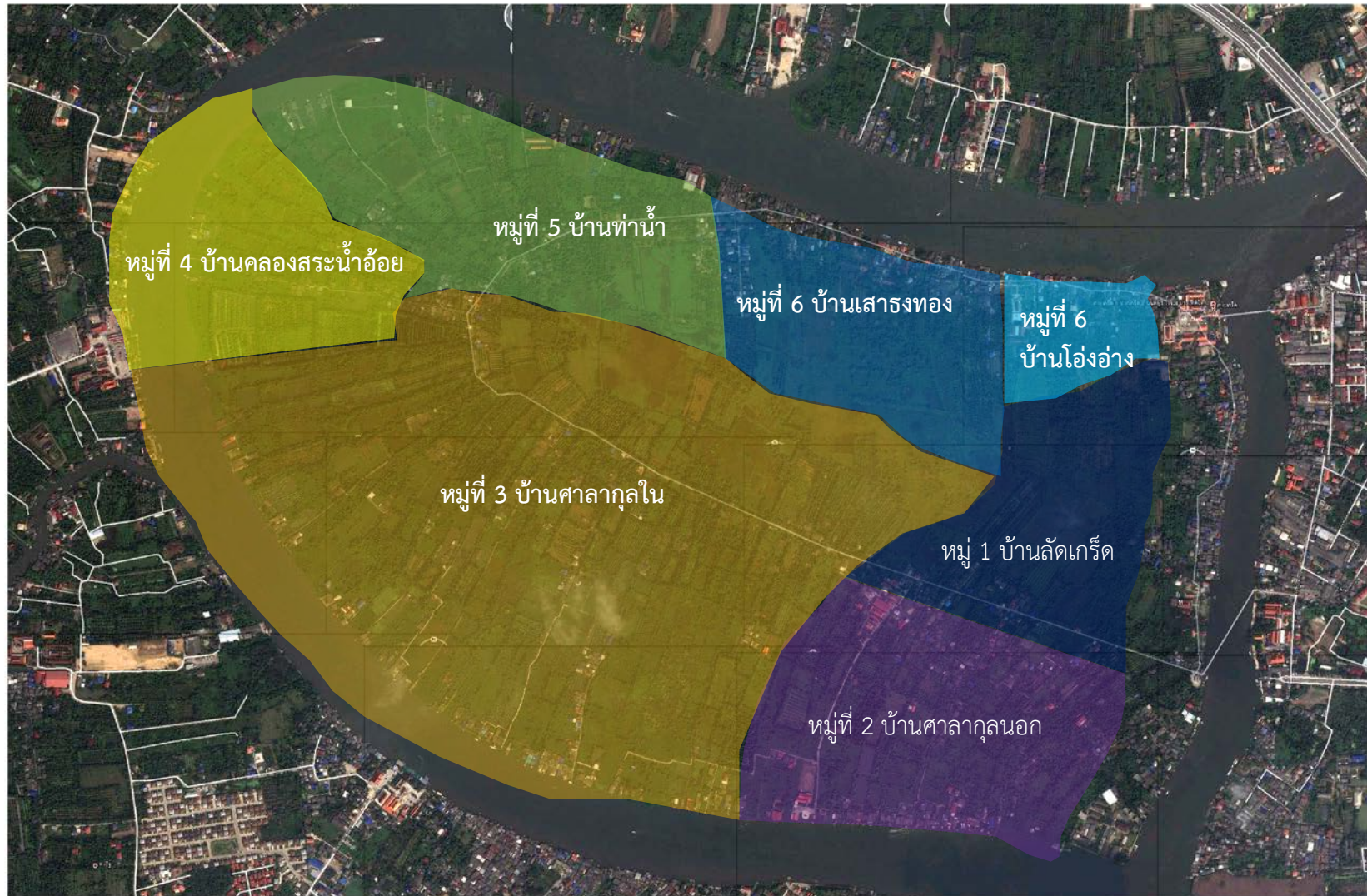
ลักษณะภูมิประเทศของเกาะเกร็ด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบต่ำล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณพื้นที่ริมน้ำเป็นที่ลุ่มมากกว่าตอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง ทำให้พื้นที่ทั่วทั้งเกาะเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรม ดังจะเห็นได้ว่าการทำสวนไม้ผลไม้ยืนต้นอยู่

ทั่วไป ผลไม้ที่นิยมปลูกได้แก่ กล้วย มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ บริเวณส่วนกลางของเกาะเกร็ดแต่เดิมเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเจ้า แต่ไม่มีการทำนามาตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 เนื่องจากบริเวณกลางเกาะเป็นที่ดอนสูงกว่าบริเวณริมเกาะ การดึงน้ำเข้าสู่พื้นที่นาต้องอาศัยเครื่องสูบน้ำอีกทั้งสภาพคูคลองภายในเกาะเกร็ดปัจจุบันดินแข็งไม่มีการขุดลอกมาเป็นระยะเวลานาน การทำนาจึงไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้พื้นที่นาในอดีตกลายมาเป็นพื้นที่รกร้างเป็นผืนใหญ่ติดต่อกัน จากลักษณะของพื้นที่เกาะเกร็ดที่ค่อนข้างเป็นพื้นที่ลุ่ม โดยเฉพาะบริเวณริมเกาะจึงทำให้เกิดน้ำท่วมได้ง่าย เกาะเกร็ดจึงประสบปัญหาเรื่องน้ำท่วมในช่วงซึ่งเกิดเป็นประจำทุกปีในช่วงฤดูน้ำหลาก คือ ในระหว่างเดือนกันยายน และเดือนพฤศจิกายนประกอบกับลักษณะเนื้อดินที่เป็นดินเหนียวอุ้มน้ำได้ดี เมื่อเกิดการท่วมขังจึงทำให้การระบายน้ำค่อนข้างช้า



แผนที่ 3.4 แสดงลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

แผนที่ เกาะเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
0 100 200 400 800



แผนที่ 3.5 แสดงลักษณะอาณาเขตการปกครอง

แผนที่ เกาะเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
0 100 200 400 800

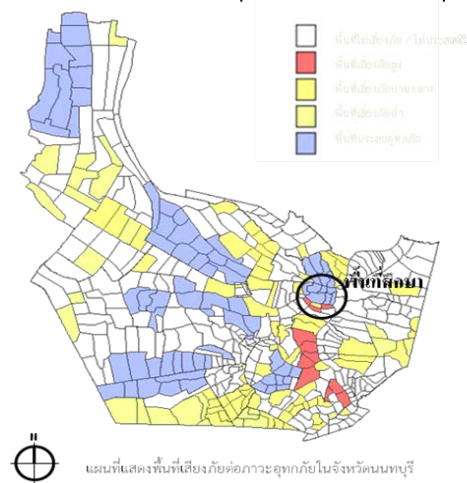


ภาพที่ 3.2 แสดงลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของเกาะเกร็ด
ที่มา จากผู้วิจัย

3.2.4 ลักษณะภูมิอากาศและการกระจายตัวของฝน

ลักษณะภูมิอากาศของบริเวณเกาะเกร็ด มีลักษณะคล้ายคลึงกับภูมิอากาศโดยทั่วไปของอำเภอปากเกร็ด และจังหวัดนนทบุรี คือ เขตอากาศร้อนชื้นหรือมรสุมเมืองร้อน ฝนจะตกชุกในช่วงฤดูฝนและตกมากที่สุดในเดือนกันยายน บางปีเกิดพายุดีเปรสชันหรือฝนตกหนาแน่น ติดต่อกันเป็นเวลานานส่งผลให้เกิดน้ำท่วมทั้งบริเวณเกาะเกร็ด ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปีของบริเวณเกาะเกร็ดประมาณ 1,225 มิลลิเมตร หรือ 50.20 นิ้ว/ปี โดยมีการกระจายตัวของฝนในช่วงแต่ละเดือนมากกว่า 110 มิลลิเมตร อยู่ 1 ช่วง คือ ในช่วงระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม เดือนที่ฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน สำหรับในฤดูแล้งสภาพของพื้นดินไม่แห้งแล้งมากนัก เพราะพื้นที่เกาะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสวนไม้ผล ไม้ยืนต้น และยังล้อมรอบไปด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาทำให้สามารถเก็บความชุ่มชื้นได้ตลอดทั้งปี

พื้นที่เสี่ยงต่อภาวะอุทกภัยจังหวัดนนทบุรี



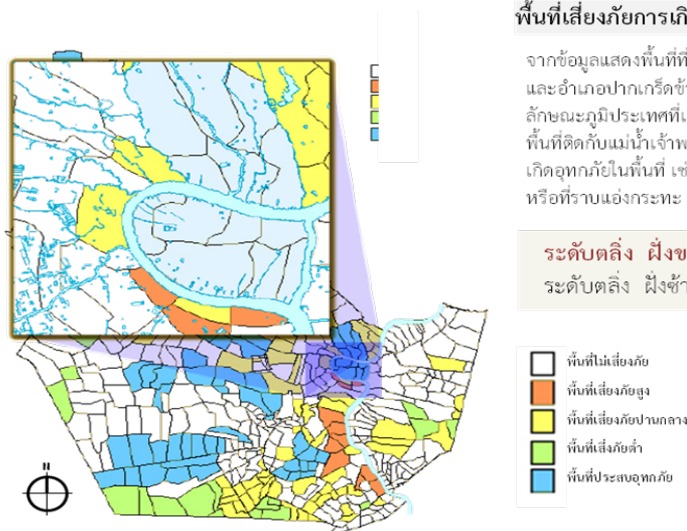
จากข้อมูลภูมิศาสตร์พบว่า พื้นที่ที่เกิดอุทกภัยส่วนใหญ่นั้นจะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม รวมถึงพื้นที่ใกล้แม่น้ำลำคลอง ด้วยลักษณะภูมิประเทศแบบนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุทกภัยขึ้น สำหรับพื้นที่ตำบลปากเกร็ด เป็นพื้นที่ไม่ประสบกับปัญหาภาวะน้ำท่วม แต่ควรมีการเตรียมตัว และรับมือกับปัญหาดังกล่าวด้วย เนื่องจากตำบลปากเกร็ดเป็นพื้นที่ที่ตั้งริมแม่น้ำเจ้าพระยา อาจเกิดปัญหาเรื่องของระดับน้ำที่เพิ่มสูงขึ้น และการกัดเซาะพื้นที่ตลิ่งได้



พื้นที่เสี่ยงภัยการเกิดอุทกภัยจังหวัดนนทบุรี

จากข้อมูลแสดงพื้นที่ที่เกิดอุทกภัย อำเภอเมืองนนทบุรี และอำเภอปากเกร็ดข้างต้น มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากลักษณะภูมิประเทศที่เอื้อต่อการเกิดอุทกภัย โดยเฉพาะพื้นที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีปัจจัยอื่นที่ทำให้เกิดอุทกภัยในพื้นที่ เช่น พื้นที่นั้นอาจเป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบแอ่งกระทะ มีแม่น้ำลำคลองพาดผ่านพื้นที่

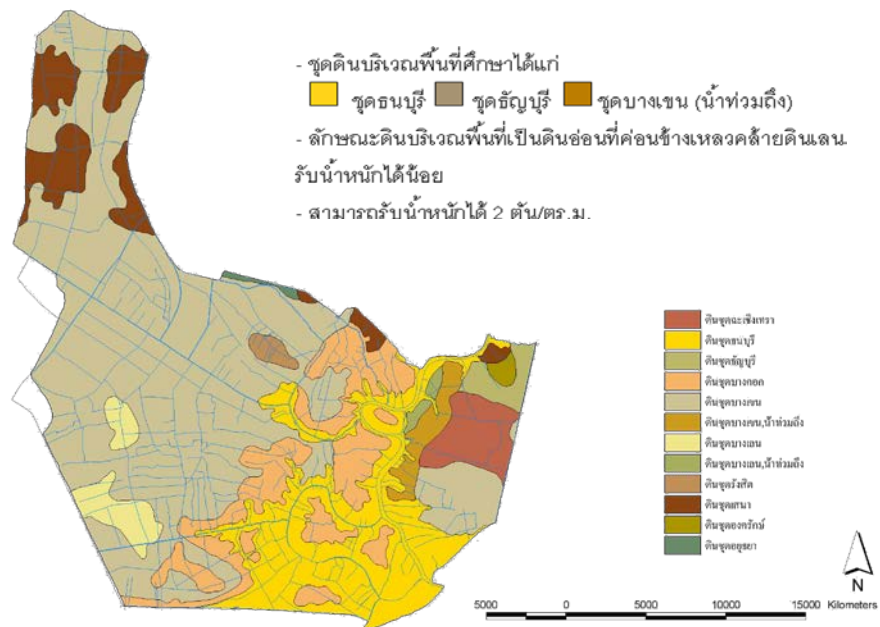
ระดับตลิ่ง	ฝั่งขวาเฉลี่ย	2.46	ม.
ระดับตลิ่ง	ฝั่งซ้ายเฉลี่ย	3.09	ม.



แผนที่ 3.6 แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยต่อภาวะอุทกภัยในจังหวัดนนทบุรี
ที่มา : จากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด

3.2.5 ลักษณะดิน

พื้นที่เกาะเกร็ดเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วม ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนที่น้ำพัดพามา ทำให้ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินตะกอนที่เป็นดินเหนียว จัดเป็นกลุ่มดินอินเซพติซอล ซึ่งเป็นดินตะกอนใหม่ ที่พบทั่วไปในเขตที่ราบภาคกลางตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา



แผนที่ 3.7 แสดงลักษณะดินในจังหวัดนนทบุรี
 ที่มา : จากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด

3.3 การศึกษาข้อมูลทางด้านกายภาพของพื้นที่

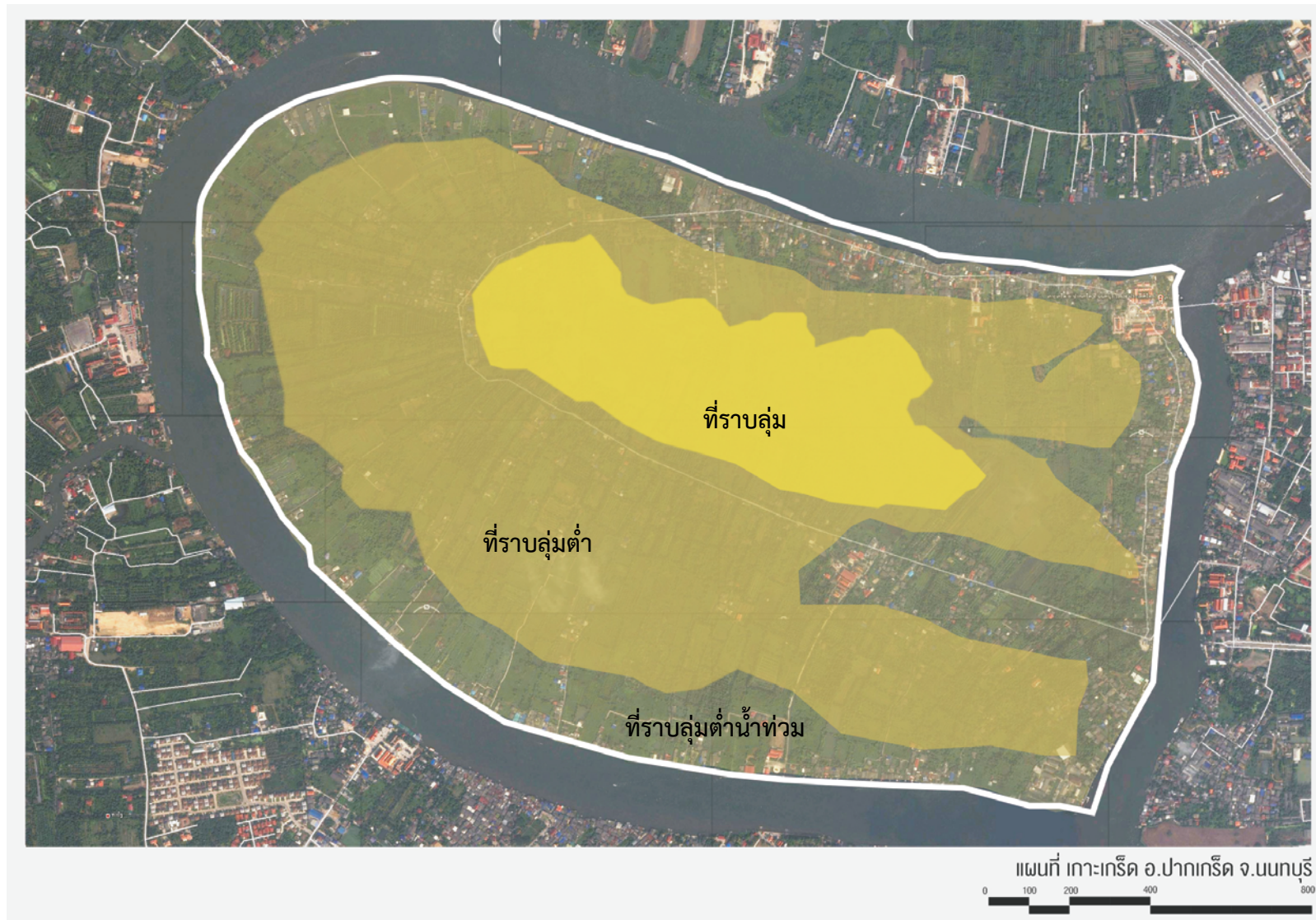
3.3.1 ลักษณะเส้นทางการสัญจรและการเข้าถึง

3.3.1.1 การเข้าถึง

การเดินทางไปยังตำบลเกาะเกร็ดสามารถเดินทางมาได้สองรูปแบบคือ 1. ทางบก ได้แก่ รถยนต์ประจำทางและรถยนต์ส่วนตัว 2. ทางน้ำได้แก่ เรือโดยสารประจำทาง

1) ทางบก เดินทางโดยรถยนต์มาที่ห้าแยกปากเกร็ด ตรงไปตามถนนแจ้งวัฒนะ ทางไปเทศบาลปากเกร็ด จากห้าแยกประมาณ 20 เมตร ก่อนถึงโรงหนังเมเจอร์ฮอลลีวู้ด เลี้ยวซ้ายเข้าถนนภูมิเวท ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ถึงวัดสนามเหนือจอดรถทิ้งไว้ที่วัด แล้วนั่งเรือข้ามไปขึ้นเกาะเกร็ดที่วัดปรียกาวาส หรือไปที่วัดกลางเกร็ด เรือข้ามฝากให้บริการตั้งแต่เวลา 05.00 - 21.30 น. ค่าโดยสารคนละ 2 บาท ที่วัดสนามเหนือ มีบริการจัดที่จอดรถยนต์สำหรับนักท่องเที่ยว ค่าจอดรถคันละ 30 บาท

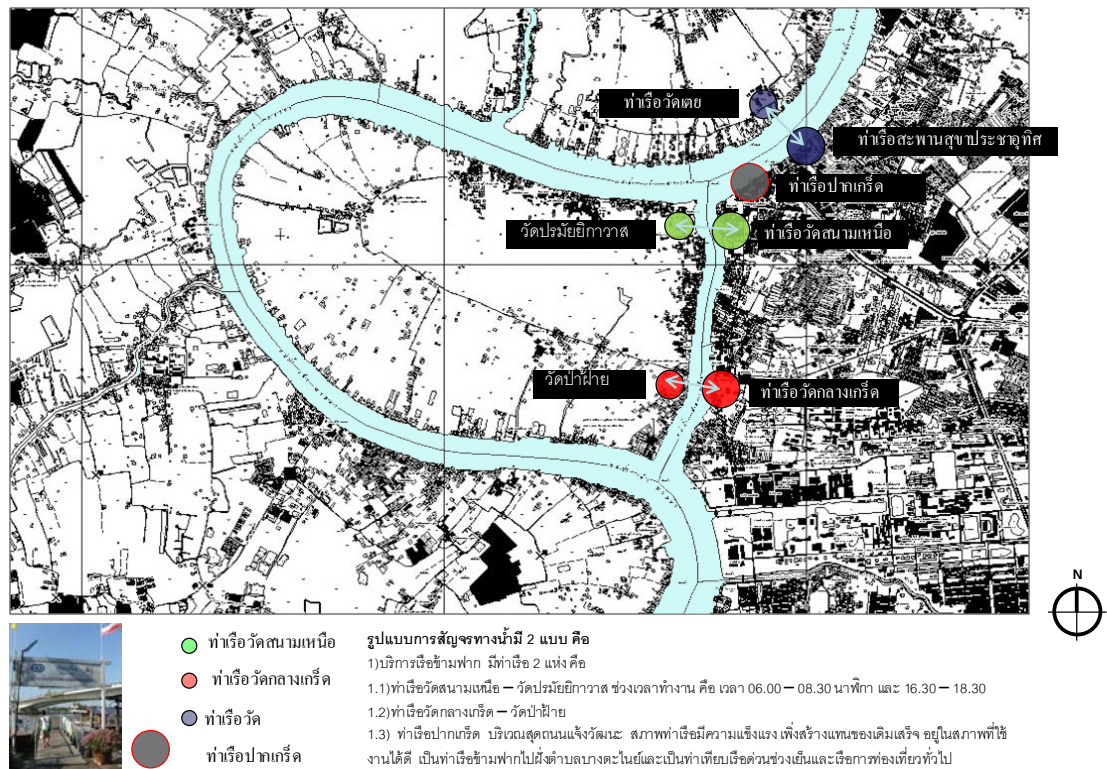
2) ทางน้ำ เดินทางจากกรุงเทพฯ โดยเรือด่วนเจ้าพระยาออกจากท่าวัดสิงห์ ลงที่ท่าน้ำ จังหวัดนนทบุรี ค่าโดยสารคนละ 22 บาท (เรือทัวร์) จากนั้นเช่าเหมาเรือหางยาวที่ทำนายนนทบุรี ไปที่เกาะเกร็ดหรือนั่งเรือรถประจำทางจากทำนายนนทบุรีไปที่อำเภopakเกร็ด แล้วลงเรือที่วัดสนามเหนือหรือวัดกลาง เรือบริการระหว่างเวลา 08.30 - 18.30 น.



แผนที่ 3.8 แสดงภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษา



ภาพที่ 3.3 แสดงลักษณะการเข้าถึงพื้นที่
ที่มาจากผู้วิจัย



แผนที่ 3.11 แสดงลักษณะเส้นทางการสัญจรและการเข้าถึงทางน้ำ
ที่มาจากผู้วิจัยและกรมเจ้าท่า

3.3.1.2 เส้นทางสัญจร

โครงข่ายเส้นทางการสัญจรในพื้นที่มีถนนรอบเกาะ (ถนน คสล.) ขนาดกว้างประมาณ 1.50 – 2.50 ม. เป็นถนนสายหลักในแต่ละเขตหมู่บ้าน และจะมีถนนสายย่อยเข้าตามบ้านและสวน ซึ่งจะมีทั้งทางที่ปูด้วยซีเมนต์ วางด้วยซีเมนต์แผ่น และบางแห่งเป็นทางดิน และไม่มีรถยนต์บนเกาะเกร็ด แต่มีบางครัวเรือนที่มีรถยนต์ไว้ใช้ (ไม่ได้ใช้บนเกาะ) การเดินทางบนเกาะส่วนใหญ่จะใช้การเดินเท้า การขี่จักรยาน หรือจักรยานยนต์ส่วนตัว เพื่อให้เหมาะกับสภาพของเกาะ นอกจากนี้ยังเกิดรูปแบบการให้บริการของรถจักรยานยนต์รับจ้างเกิดขึ้นประจำ 2 จุดหลัก คือบริเวณวัดปรมัยยิกาวาสบริเวณท่าเรือป่าฝ้าย เพื่อความสะดวกในการเดินทางของประชาชนภายในเกาะและนักท่องเที่ยว ส่วนการเดินทางทางน้ำ จะเป็นการนั่งเรือโดยสาร หรือเรือส่วนตัวและส่วนใหญ่เป็นบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำและตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักของตำบล ซึ่งจะใช้เวลาในการเดินทางบางบมากกว่าทางเรือเนื่องจากพื้นที่มีลักษณะเป็นเกาะ การคมนาคมติดต่อกับภายนอกเข้าสู่พื้นที่เกาะเกร็ดโดยทางบกนั้นสิ้นสุดที่บริเวณตลาดปากเกร็ด จากนั้นต้องอาศัยการคมนาคมทางน้ำจึงเข้าสู่พื้นที่ได้ ดังนั้นการสัญจรไป-มาจึงต้องอาศัยทางน้ำเป็นหลัก โดยมีท่าเรือ 6 แห่ง โป๊ะเทียบเรือ 17 แห่ง กระจายอยู่แต่ละหมู่บ้าน บ้านที่อยู่ริมน้ำส่วนใหญ่จะมีทำนน้ำเป็นของตนเอง เพื่อสะดวกในการเดินทางเนื่องจาก สภาพภูมิศาสตร์เป็นเกาะ ดังนั้นในพื้นที่ไม่สามารถนำรถยนต์เข้ามาได้โดยในพื้นที่จะใช้รถจักรยานยนต์ รถจักรยานและการเดินเท้าเป็นหลัก บริเวณพื้นที่โครงการมีเส้นทางการสัญจรเป็นลักษณะเส้นทางล้อมรอบเกาะสามารถเดินได้รอบพื้นที่จากการลงสำรวจพื้นที่ที่สามารถแบ่งเส้นทางได้ตามขนาดของถนนเป็น 3 ระดับ แบ่งลำดับศักยภาพตามขนาดความกว้างและความหนาแน่นของการใช้งานคือ ถนนสายหลัก ถนนสายรองและถนนซอยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ถนนสายหลัก คือ ถนนที่คนในชุมชนใช้เป็นเส้นทางหลัก เป็นถนนที่เป็นทางเข้าออกพื้นที่และเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างทุกหมู่บ้านในพื้นที่โครงการ มีขนาดกว้าง 2.50 เมตร
- 2) ถนนสายรอง คือ ถนนที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสายหลักเข้าไปในแต่ละหมู่บ้าน โดยมีขนาดกว้าง 2.50 – 2.00 เมตร
- 3) ถนนซอย คือ ถนนที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างภายในหมู่บ้านโดยมีขนาดกว้าง 1.50 เมตร



ภาพที่ 3.4 แสดงลักษณะเส้นทางการสัญจรภายในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย



แผนที่ 3.12 แสดงท่าเรือที่มีในพื้นที่ศึกษา
ที่มา จากผู้วิจัยและกรมเจ้าท่า



3.3.2 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกาะเกร็ดให้เป็นเขตที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม จากการสำรวจลักษณะใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่พบว่า พื้นที่ที่ตั้งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่พักอาศัย โดยส่วนพื้นที่พาณิชยกรรมจะอยู่ด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือซึ่งเป็นทางเข้า ออกหลักและเป็นย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของพื้นที่

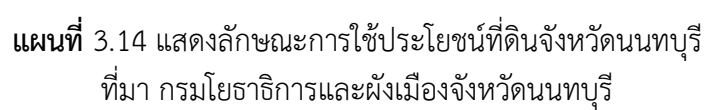
การใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะกิจกรรมรูปแบบการท่องเที่ยวนั้นจากการสอบถามและพูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่ทำให้ทราบว่า คนที่อาศัยในปัจจุบันจะเป็นชาวบ้านที่เกิดในพื้นที่และเป็นผู้สูงอายุเสียส่วนใหญ่ ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำสวน ส่วนคนหนุ่มสาวก็ออกไปอาศัยอยู่นอกพื้นที่ค่อนข้างมาก เนื่องจากมีความสะดวกสบายมากกว่า การท่องเที่ยวก็มีการพัฒนาในรูปแบบเชิงพานิชยกรรมกระจุกตัวอยู่ทางด้านหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 7 เท่านั้น และพื้นที่ก็ไม่สามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้เนื่องจากพื้นที่เกาะเกร็ดได้โดนกำหนดให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

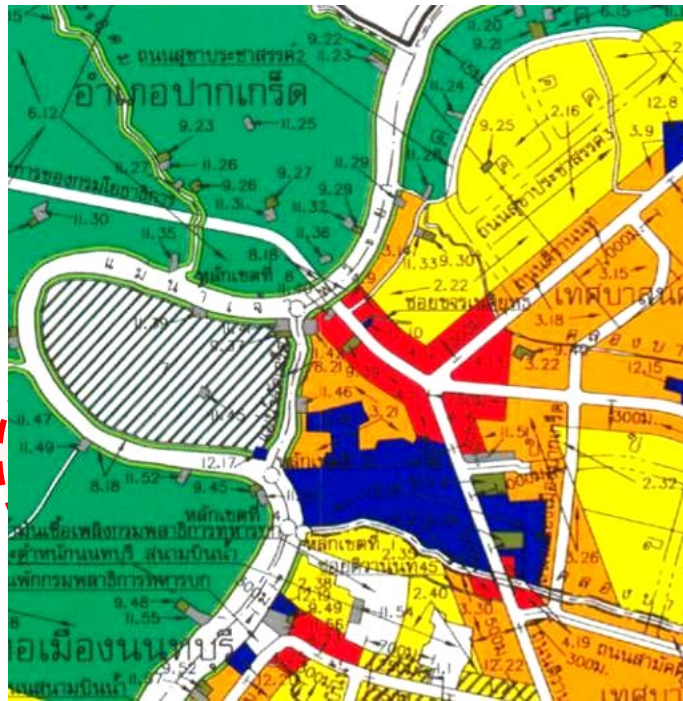
กรรมสิทธิ์ที่ดิน สิทธิในที่ดินทำกิน แบ่งได้ 3 ประเภท

- มีที่ดินเป็นของตนเองไม่ต้องเช่า 78.80 %
- มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าบางส่วน 19.35 %
- ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเช่าทั้งหมด 7.85 %

โดยสิทธิในที่ทำกินรวมทั้งที่อยู่อาศัยของประชาชนด้วย

มาตราส่วน 1 : 200,000





แผนที่ 3.15 แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ออบต.เกาะเกร็ด
ที่มา กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี

3.3.2.1 พื้นที่พาณิชยกรรม ย่านการค้าที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดการเชื่อมโยงของกิจกรรมเนื่องจากถนนค่อนข้างแคบและบางพื้นที่ยังมีการรुक้าขวางเส้นทางสัญจรอีกด้วย



ภาพที่ 3.5 แสดงลักษณะพื้นที่พาณิชยกรรมการค้าในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย



ภาพที่ 3.6 แสดงลักษณะพื้นที่พาณิชย์กรรมการค้าในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.2.2 พื้นที่พักอาศัย ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณพื้นที่ริมน้ำ เพราะเป็นไปตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานเดิม และอยู่ในส่วนตามขอบเส้นทางการสัญจรในพื้นที่เนื่องจากง่ายต่อการเข้าถึงพื้นที่



ภาพที่ 3.7 แสดงลักษณะพื้นที่พักอาศัยพื้นที่
ที่มา จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.2.3 พื้นที่เกษตรกรรม เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่โครงการ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นที่ทำกินของคนในพื้นที่

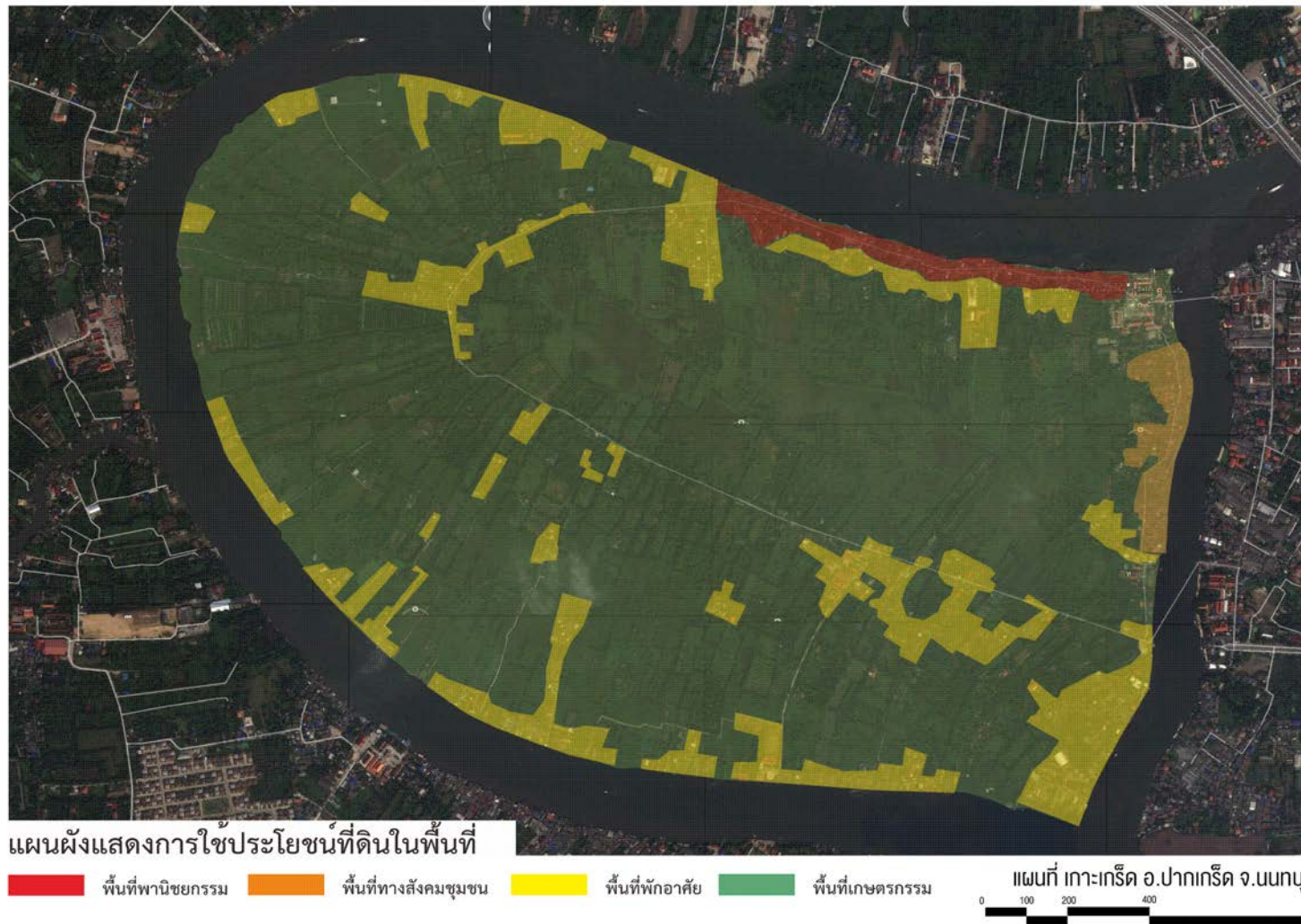


ภาพที่ 3.8 แสดงลักษณะพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.2.4 พื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรม ในพื้นที่เกาะเกร็ดพื้นที่ที่เป็นจุดรวมกิจกรรมจะเป็นพื้นที่ศาสนสถาน โรงเรียน ศูนย์รวมองค์กรจัดตั้งต่างๆและพื้นที่ตลาดในพื้นที่ชุมชน



ภาพที่ 3.9 แสดงลักษณะพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรม
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย



แผนที่ 3.16 แสดงภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย



ภาพที่ 3.10 แสดงลักษณะพื้นที่ทางทางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวหนาแน่นบริเวณวัดประยูรวงศ์ ซึ่งเป็นพื้นที่พาณิชยกรรมหลักของพื้นที่และยังเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรที่สำคัญที่มีผู้คนสัญจรผ่านเข้าออกพื้นที่ถ้ามองกลับเข้ามาภายในพื้นที่ด้านหลังยังคงเป็นพื้นที่โล่งว่าง พื้นที่สวน และพื้นที่พักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพจากการใช้ประโยชน์ที่ดินโอกาสในการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจด้านการค้าขายหรือการลงทุนจากภาคเอกชนจะได้น้อยมาก เนื่องจากพื้นที่ถูกควบคุมด้วยผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและเส้นทางการสัญจรที่เข้าถึงได้ยาก

3.3.3 ลักษณะรูปแบบอาคารและงานสถาปัตยกรรม

เกาะเกร็ดมีการพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานที่สืบเนื่องมาเป็นเวลานาน สภาพของรูปแบบงานสถาปัตยกรรมที่แสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มียังคงอยู่ จากการสำรวจพื้นที่รูปแบบอาคารและงานสถาปัตยกรรมในพื้นที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบใหญ่ๆที่เห็นได้ชัด โดยแบ่งตามประโยชน์การใช้งาน คือ

3.3.3.1 อาคารพาณิชยกรรมและอาคารที่พักอาศัย ลักษณะอาคารจะแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ อาคารไม้ทั้งหลัง ชั้นเดียวและ 2 ชั้น ลักษณะจะมีทำนน้ำเป็นของตนเองเกือบทุกหลัง มีรูปแบบเรียบง่าย หลังคาเป็นกระเบื้องซีเมนต์ลอนคู่ซึ่งเป็นอาคารที่อยู่ริมแม่น้ำเป็นส่วนใหญ่ อาคารครึ่งอิฐครึ่งไม้เป็นรูปแบบอาคารที่เริ่มมีการทำสวนผลไม้ สวนเกษตรมากขึ้น และอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้นที่เป็นอาคารก่อสร้างสมัยใหม่ โดยอาคารพักอาศัยในพื้นที่โดยรวมจะปลูกสร้างอาคารไม่เกิน 2 ชั้นเนื่องจากการขนส่งที่ยากลำบากและสภาพพื้นที่ในการก่อสร้างที่เป็นปัจจัย

3.3.3.2 อาคารทางสังคมและวัฒนธรรม อาคารศาสนสถานต่างๆ



ภาพที่ 3.11 แสดงลักษณะรูปแบบอาคารและงานสถาปัตยกรรม
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.4 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ชุมชน

3.3.4.1 องค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape elements)

1) พื้นที่ภูมิทัศน์ชุมชน

พื้นที่โครงการมีลักษณะสภาพแวดล้อมเป็นสวนและพื้นที่ป่ากร้าง อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นอาคารขนาดเล็กและตั้งอยู่ทั้งภายในพื้นที่และริมน้ำ ซึ่งการที่ไม่มีอาคารที่สูงทำให้ไม่รู้สึกอึดอัด มีความสบายในทางจิตภาพ ซึ่งในพื้นที่การท่องเที่ยวที่เน้นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แต่สภาพภูมิทัศน์โดยรวมยังขาดการจัดระเบียบการดูแลและยังดูระเกะระกะทางสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม

2) แหล่งน้ำ

เนื่องจากลักษณะทำเลที่ตั้งของเกาะเกร็ดมีสภาพเป็นเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา แหล่งน้ำธรรมชาติที่ประชากรบนเกาะเกร็ดนำมาใช้ประโยชน์จึงมีเพียงน้ำที่ได้มาจากแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองที่แตกแขนงเข้าไปยังพื้นที่ต่างๆ ในเกาะเกร็ด จึงจำเป็นต้องสร้างแหล่งน้ำเพื่อให้มีปริมาณน้ำพอเพียงแก่การอุปโภค และบริโภค แหล่งน้ำในเกาะเกร็ดสรุปได้ดังนี้

2.1) แหล่งน้ำธรรมชาติบนผิวดิน เกาะเกร็ดเป็นเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนที่อ้อมรอบเกาะ เรียกว่า แม่น้ำอ้อมเกร็ด ส่วนที่ตัดตรง คือแม่น้ำลัดเกร็ด นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาแล้วยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยลึกเข้าไปในเกาะเกร็ด ใช้เป็นแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร ประกอบด้วยคลองอีกเป็นจำนวนมาก คลองเหล่านี้แตกแขนงมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าไปยังพื้นที่ทั้ง 7 หมู่บ้านอย่างทั่วถึง แต่ละคลองจะมีขนาดกว้าง ยาว และลึกแตกต่างกันออกไป แต่ในหน้าแล้งคลองบางแห่งประสบภาวะพื้นดิน จึงก่อให้เกิดความไม่สะดวกอยู่บ้างในการที่จะใช้เดินทาง

2.2) แหล่งน้ำธรรมชาติใต้ดิน ได้แก่ บ่อบาดาลสาธารณะเริ่มดำเนินการขุดเจาะมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 โดยได้งบประมาณมาจากหลายๆ หน่วยงาน เช่น กรมโยธาธิการ กรมอนามัย เป็นต้น ปัจจุบันมีบ่อบาดาลสาธารณะทั้งสิ้น 7 บ่อ

2.3) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ถึงแม้ว่าเกาะเกร็ดจะมีสภาพเป็นเกาะที่อยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา และมีคลองธรรมชาติอยู่มากมายหลายสาย แต่เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นการทำสวน ก่อให้เกิดความต้องการน้ำดิบเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการทำเครื่องปั้นดินเผา และการบริโภคน้ำดื่ม ปริมาณน้ำธรรมชาติจึงไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้จำเป็นต้องจัดสร้างแหล่งน้ำขึ้น



ภาพที่ 3.12 แสดงลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ชุมชน
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.4.2 โครงสร้างทางจินตภาพ

การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และความสวยงามของเมือง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบพัฒนาพื้นที่ให้มีความสวยงาม โดยได้ใช้วิธีการประเมินผลหรือศึกษาที่ค้นพบโดย เควิน ลินช์ (Kevin Lynch) ที่ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 ประการคือ

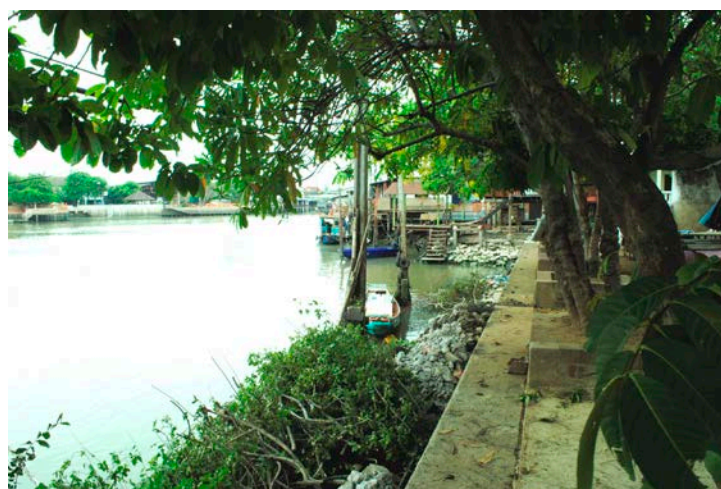
1) เส้นทาง (Paths) ในพื้นที่โครงการนั้นมีเส้นทางหลักของชุมชนเพียงเส้นทางเดียวที่เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงชุมชนต่างๆและวนรอบพื้นที่โครงการ และจะมีเส้นทางรองที่เชื่อมจากเส้นทางหลักเข้าไปในชุมชนต่างๆ



ภาพที่ 3.13 แสดงลักษณะความหมายของเส้นทางในโครงสร้างทางจินตภาพ

ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

2) ขอบเขต (Edges) เนื่องจากพื้นที่โครงการทั้งหมดเป็นเกาะทำให้สามารถบ่งบอกขอบเขตของพื้นที่ได้อย่างชัดเจนโดยใช้เป็นขอบเขตธรรมชาติริมแม่น้ำทั้งหมดตลอดแนว ส่วนขอบเขตรองคือ แนวลำคลองที่ไหลที่มาเชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา



ภาพที่ 3.14 แสดงลักษณะความหมายของขอบเขตในโครงสร้างทางจินตภาพ

ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3) ย่าน (Districts) พื้นที่โครงการมีความชัดเจนในเรื่องของย่านในบางพื้นที่ โดยที่ชัดเจนที่สุดคือ ย่านพาณิชยกรรมของพื้นที่ ที่เป็นศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจได้แก่ บริเวณท่าเรือวัดปรมย์ยิกาวาสที่เป็นย่านพาณิชยกรรมที่มีการกระจุกตัวของผู้คนทั้งคนภายนอกและผู้คนภายใน รวมถึงนักท่องเที่ยวด้วย และอีกย่านที่เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ได้แก่ ย่านที่พักอาศัยของชุมชน โดยที่จะกระจายตามจุดต่างๆในพื้นที่โครงการ



ภาพที่ 3.15 แสดงลักษณะความหมายของย่านในโครงสร้างทางจินตภาพ
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

4) ศูนย์รวมกิจกรรม (Nodes) ศูนย์รวมกิจกรรมหลักของชุมชน ตั้งอยู่บริเวณวัดปรมย์ยิกาวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ที่หนาแน่นตลอดทั้งวัน ศูนย์รวมกิจกรรมอีกแห่งหนึ่งคือ บริเวณตลาดสดริมน้ำ ซึ่งประกอบไปด้วยที่ตั้งของสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดฉิมพลี ซึ่งมีท่าเรือที่เอาไว้ใช้ขนสินค้าเข้ามาขายในพื้นที่ด้วย



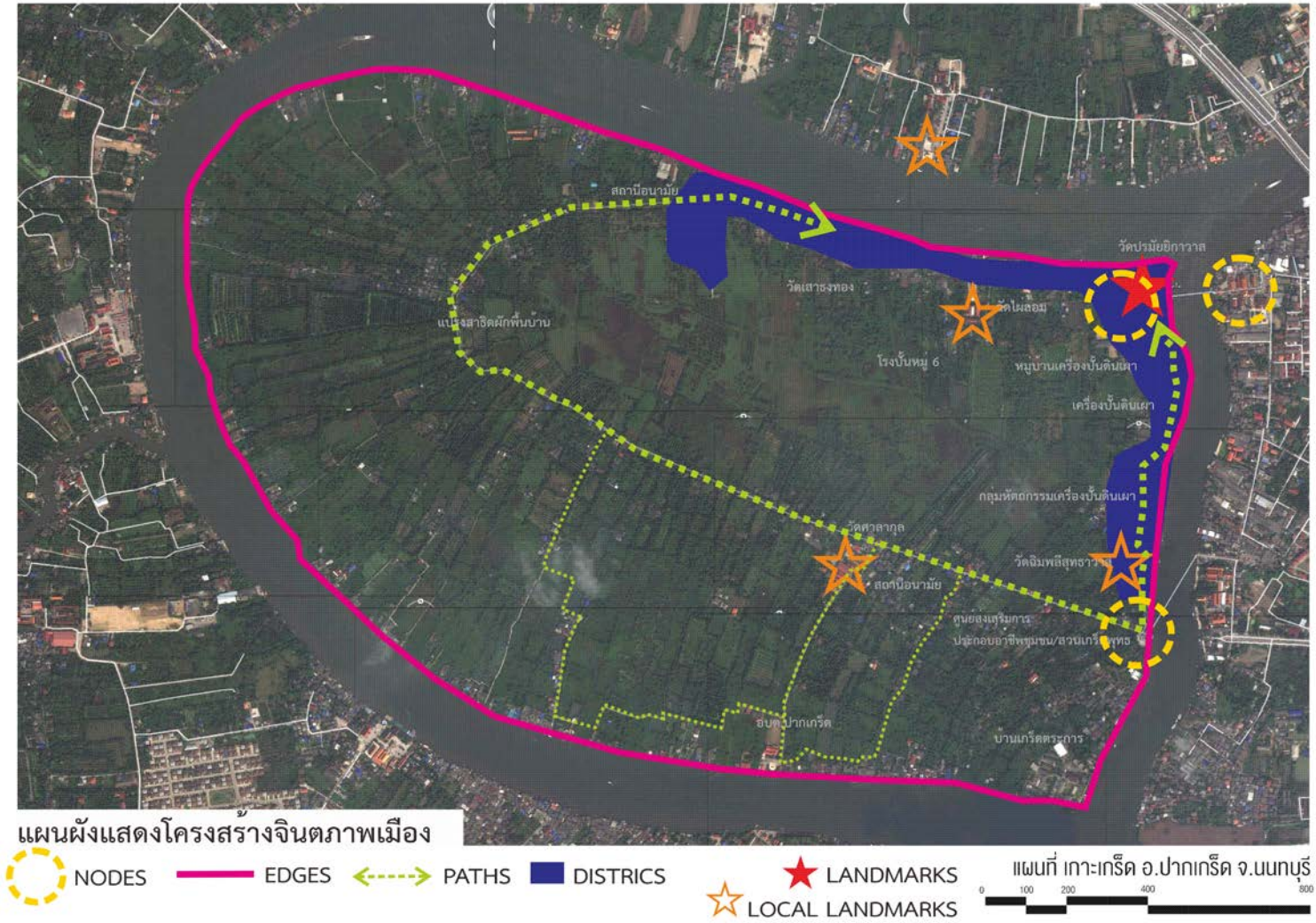
ภาพที่ 3.16 แสดงลักษณะความหมายของศูนย์รวมกิจกรรมในโครงสร้างทางจินตภาพ
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

5) จุดหมายตา (Landmark) จุดหมายตาในชุมชนที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ เจดีย์มอญหรือ พระเจดีย์มูเตตา ซึ่งเป็นจุดหมายตาที่ชัดเจนที่สามารถเห็นได้ในระยะไกล



ภาพที่ 3.17 แสดงลักษณะความหมายของศูนย์รวมกิจกรรมในโครงสร้างทางจินตภาพ
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

สรุปโครงสร้างทางจินตภาพของโครงการ มีความชัดเจนมากในเรื่องอัตลักษณ์ของพื้นที่ ในด้านสังคมวัฒนธรรม อาคารบ้านเรือนที่ยังมีสภาพความเป็นท้องถิ่นและภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ อาจจะมีบางพื้นที่ที่ยังขาดองค์ประกอบทางด้านการรับรู้พอสมควร แต่ยังสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงต่อไปได้



แผนที่ 3.17 แสดงลักษณะโครงสร้างทางจินตภาพ
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.4.3 โครงสร้างพื้นฐาน

1) การสื่อสารและการโทรคมนาคม

ในพื้นที่โครงการไม่มีที่ทำการไปรษณีย์แต่มีตู้ไปรษณีย์ ตั้งอยู่ในหมู่ 4 จำนวน 1 ตู้ ด้านโทรคมนาคมอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีบริการติดตั้งโทรศัพท์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 บริการตู้โทรศัพท์สาธารณะให้บริการทุกหมู่บ้านยกเว้นหมู่ 5 ส่วนมากจะให้บริการอยู่บริเวณที่มีคนผ่านไปมา

2) การไฟฟ้า

การไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายไฟฟ้าให้แก่หมู่บ้านต่างๆ ในเกาะเกร็ด โดยประชากรบนเกาะเกร็ดมีไฟฟ้าใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2505 ในปัจจุบันมีการให้บริการไฟฟ้าสามารถเข้าถึงทั้ง 7 หมู่บ้าน

3) การประปา

ระบบประปาในพื้นที่โครงการ ทุกพื้นที่มีน้ำประปาใช้ มีน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค เพียงพอตลอดปีมีทั้งประปานครหลวงโดยมีการประปานครหลวงเป็นผู้รับผิดชอบและประปาบาดาลโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ดรับผิดชอบ ทั้งนี้แล้วแต่ประชาชนในพื้นที่ที่มีความประสงค์จะใช้ระบบประปาแบบใด

4) การจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ดเป็นผู้รับผิดชอบ มีเจ้าหน้าที่เข็นรถเก็บขยะจากบ้านต่างๆในทุกหมู่บ้าน จำนวน 10 คน โดยมีถุงดำแจกจ่ายตามบ้านต่างๆ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของเจ้าหน้าที่ การบริการเก็บขยะจะเก็บทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 น. จะแล้วเสร็จประมาณ 12.00 น.โดยจะเข็นขยะไปกองรวมไว้ที่ท่าเรือต่างๆ และจะมีเรือบรรทุกขยะของ อบต.เกาะเกร็ด จำนวน 2 ลำ โดยรับขยะตามโป๊ะท่าเรือหมู่บ้านรอบตำบลเกาะเกร็ด และนำไปส่งให้รถขนขยะของเทศบาลนครปากเกร็ดที่ท่าเรือวัดกลางเกร็ด เพื่อนำไปกำจัดต่อไป สำหรับบ้านที่อยู่ลึกเข้าไปส่วนใหญ่เป็นบ้านที่ทำการเกษตรจะดำเนินการฝังหรือเผาตนเอง

5) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พื้นที่โครงการมีสถานีตำรวจชุมชน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 มีเจ้าหน้าที่จากสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากเกร็ดมาประจำ 2 นาย ทำหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย รับแจ้งเหตุเบื้องต้น หากมีคดีรุนแรงเกินอำนาจหน้าที่จะส่งผู้ต้องหามาดำเนินคดีที่ สภ.อ.ปากเกร็ด สำหรับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเกาะเกร็ดอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถควบคุมได้ คดีที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการพนันรองลงมาคือ ปัญหาเสพติด ส่วนปัญหาหลักทรัพย์สินและคดีอุกฉกรรจ์ก็มีบ้างแต่น้อยมากสำหรับการดับเพลิงในเกาะเกร็ด ในชุมชนจะมีเครื่องดับเพลิงแบบแวนและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ดจะตรวจสอบน้ำยาดับเพลิงเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังจัดซื้อเครื่องดับเพลิงชนิดทุณลอยและจัดให้มีทีมกู้ภัย 1 ทีม มีการฝึกซ้อมเป็นประจำเดือนละ 2 ครั้ง จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับแจ้งเหตุในกรณีเกิดเหตุการณ์ในช่วงเวลากลางคืนด้วย

3.3.5 แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมภายในพื้นที่

3.3.5.1 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1) วัดปรมัยยิกาวาส

ตั้งอยู่ทางพื้นที่ตำบลเกาะเกร็ด อยู่ตรงข้ามกับท่าเรือวัดสนามเหนือ เป็นพระอารามหลวงชั้นโทชนิดวรวิหาร สร้างแบบรามัญ เดิมวัดนี้เป็นวัดเก่า ชื่อว่าวัดปากอ่าว ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งวัด และโปรดให้สร้างพระเจดีย์รามัญ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และพระราชทานนามวัดปรมัยยิกาวาส เนื่องจากศิลปะการสร้างมีลักษณะแบบมอญ พระเจดีย์ทุกองค์ สร้างแบบมอญ และพระพุทธรูปพระประธานในโบสถ์สลักด้วยหินอ่อนแบบมอญด้วย จึงเรียกกันว่า “วัดมอญ” ภายในวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง และบานประตู หน้าต่าง โบสถ์ประดับลายปูนปั้นสวยงามสิ่งสำคัญภายในวัด

1.1) พระอุโบสถ พระอุโบสถวัดปรมัยยิกาวาส อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีขนาดยาว 9 วา 3 คอก กว้าง 5 คอก 7 ห้อง เฉลียงปูศิลาขาว ศิลาดำ ลาดพระอุโบสถปูศิลารอบพระอุโบสถมีรั้วเหล็กบานประตูเหล็กซึ่งเป็นเหล็กขึ้น นิตสังจากยุโรปในสมัยรัชกาลที่ 5 มีลวดลายสวยงามซุ้มเสมาใหญ่ฐานกว้าง 2 วา 4 เหลี่ยม อยู่ในมุมทั้ง 4 ทิศ ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือพระหัตถ์หม่อมเจ้าพระวิห ในพระเจ้าราชวงศ์เธอกรมขุนราชสีหวิกรม เป็นภาพแสดงเรื่อง รูดวงตรี 13 และพุทธประวัติ โดยเฉพาะ พระพุทธกิจหลังการตรัสรู้ (พระพุทธจรยา) เป็นพระวินัยของพระสงฆ์เกี่ยวกับผ้าจีวร 2 บท เกี่ยวกับภัตตาหาร 5 บท เสนาสนะ 5 บท และเกี่ยวกับความเพียร 1 บท ตกแต่งภายในด้วยลายปูนปั้นแบบตะวันตก จึงมีลักษณะของศิลปะตะวันตกผสมกลมกลืนกับตะวันตกอย่างงดงาม ด้านหน้าพระอุโบสถมีคำจารึกหินอ่อนทั้งด้านขวาและด้านซ้ายของประตูพระอุโบสถเป็นคำโคลงสี่สุภาพ กลางถึงประวัติการบูรณะพระอารามวัดปากอ่าวเดิมจนแล้วเสร็จ แล้วพระราชทานนามวัด ว่า “ วัดปรมัยยิกาวาส ” หน้าบันพระอุโบสถประดับตราพระเกี้ยว

1.2) พระพุทธไสยาสน์ วิหารพระพุทธไสยาสน์กว้าง 4 วา 2 คอก 5 ห้อง พื้นปูศิลาชื่อกว้าง 2 วา 3 คอก คืบยาว 2 วา มีมุขหน้ามุขหลังและกระเบื้องล้อมพระวิหารขยายด้านละ 3 วา ชื่อกว้าง 6 คอก ยาว 20 วา 13 ห้อง 2 แถว เป็นพระระเบียงฝรั่งด้านสกัด 7 ห้อง ยาว 12 วา พระระเบียงรอบพระวิหารมี 46 องค์ เป็นพระพุทธรูปนั่งภายในวิหารบรรจุพระพุทธไสยาสน์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปั้นขนาดยาว 9.50 เมตร หันพระพักตร์ไปทางตะวันออก พระเศียรอยู่ทางทิศใต้ พระกรรมเป็นหมวดแบบพระพุทธรูปลาว พระพุทธไสยาสน์นี้สร้างโดยพระสุเมธจารย์ (เถ้า) เจ้าอาวาสองค์แรกหน้าพระวิหารพระพุทธไสยาสน์ ด้านเหนือประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อนสีขาวแบบรามัญ ปางมารวิชัย ด้านหลังประดิษฐานพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสมเด็จพระศาสนโสภณ (อ่อน) เจ้าคณะมณฑลกรุงเทพฯ ได้จัดสร้างขึ้นให้เป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรีให้ชื่อว่า “ นนทมนินท์ ” เพดานพระพุทธรูปไสยาสน์ เป็นภาพลายปฐมจุลจอมเกล้าหน้าพระวิหารประดับตราพระเกี้ยว ซึ่งเป็นตราประจำของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.3) พระเจดีย์มูเตา (องค์เดิม) เป็นเจดีย์ทรงรามัญ ตั้งอยู่ด้านเหนือของวัดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา สันนิษฐานว่าสร้างโดยชาวมอญที่อพยพเข้ามาครั้งแรกในสมัยธนบุรี เป็นเจดีย์ที่เก่าแก่มีลักษณะเอียงแทบจะตกลงแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นลักษณะที่เห็นได้ชัดเจน

1.3.1) พระมหารามัญเจดีย์

เป็นเจดีย์รามัญ ฐานกว้าง 5 วา 3 ศอก สูง 6 วา 2 ศอก เท่ากันทั้ง 4 ด้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2421 ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งได้รับจากอุปราชนอินเดีย พระธาตุเจดีย์นี้เป็นเจดีย์องค์ใหญ่ จำลองแบบพระธาตุเจดีย์มูเตตา มิงงานประจำปีสมโภชพระบรมสารีริกธาตุของวัดเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 4 พระเจดีย์เมื่อกาลเวลาผ่านไปนับร้อยปีประกอบกับมีอุทกภัยใหญ่ ๆ เกิดขึ้นบ่อยครั้งทำให้ฐานขององค์พระเจดีย์ทรุด จึงทำให้เจดีย์ ส่วนที่เป็นองค์ระฆังจนถึงยอดมีสภาพเอียงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

1.4) ศาลารับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชศรัทธาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดปรมัยยิกาวาสเพื่อสนองพระเดชพระคุณพระบรมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จพระสุตดารัตนราชประยูร ผู้ทรงอภิบาลสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชชนนีและพระองค์ตั้งแต่ทรงพระเยาว์การปฏิสังขรณ์เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2417 แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2427 พระราชทานนามพระอารามแห่งนี้ว่า วัดปรมัยยิกาวาส พระอารามหลวงชั้นโท ชนิดวรวิหาร ทรงมีพระบรมราชโองการให้สร้างศาลาหน้าพระอุโบสถ สำหรับเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านั้นมณฑลและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขณะทรงดำรงพระยศเป็นพระเจ้าน้องยาเธอฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎร จังหวัดนนทบุรี เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2489 ทรงประทับเยี่ยมราษฎรชาวไทยและชาวมลายูที่อาศัยที่อำเภอปากเกร็ด ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราษฎรเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทรงประทับทอดพระเนตรการแสดงศิลปวัฒนธรรมชาวมอญอย่างสนพระทัยอย่างยิ่ง ณ ศาลารับเสด็จนี้ จากนั้นทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวเกาะเกร็ดด้วย

1.5) พิพิธภัณฑ์วัดปรมัยยิกาวาส

อยู่ด้านในของวัด มี 2 ชั้น ชั้นล่างคือหอไทยนิทัศน์ จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาประเภทเครื่องเคลือบที่ขุดพบในสมัยอยุธยา และเครื่องปั้นดินเผาชนิดไม่เคลือบ ซึ่งมีเนื้อดินสีแดง โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์ลวดลายตามแบบชาวมอญ ส่วนชั้นบน จัดแสดงประวัติความเป็นมาของวัดและข้าวของเครื่องใช้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ศิลปกรรมมอญ ที่หาชมได้ยาก ได้แก่ งานแกะหุ่นโลหะ ยอดฉัตรพระมหารามัญเจดีย์ และงานเครื่องกระดาช เช่น เหมหรือโลงศพที่ใช้สำหรับงานศพพระเถระ เครื่องบริหารของเจ้าอาวาสวัดองค์แรก ด้วยข้าวของเครื่องใช้ที่ทางพิพิธภัณฑ์เก็บรักษาไว้ จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนทั่วไปหรือนักเรียน นักศึกษาได้เห็นความงามของของประวัติศาสตร์ชาวมอญเปิดให้บริการเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00-16.30น.



ภาพที่ 3.18 แสดงลักษณะกายภาพของวัดปรมัยยิกาวาส
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

2) วัดฉิมพลีสุทธาวาส ตั้งอยู่ที่หมู่ที่1 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประวัติความเป็นมา

เป็นวัดที่สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง เช่นเดียวกับวัดป่าเลไลยก์ ซึ่งอยู่ติดกัน ชื่อวัดแต่เดิมเรียกวัดป่าฝ้าย สันนิษฐานว่าคงมีชาวบ้านปลูกฝ้ายกันมากในบริเวณใกล้วัดนี้สิ่งสำคัญภายในวัด

2.1) อุโบสถ เป็นวัดที่มีอุโบสถที่งามที่สุดในจังหวัดนนทบุรี หน้าบันด้านหน้าจำหลักรูปพระจันทร์ทรงรถล้อมด้วยลายดอกไม้ หน้าบันด้านหลังเป็นลายปูนปั้นรูปพรรณพฤกษา ชุ่มประทุมมีความงามเช่นเดียวกับชุ่มหน้าต่างทุกบาน ทำเป็นชุ่มบันแถลงปูนปั้นปิดทองประดับกระจกลายกระจิงเป็นดินเผาปิดทองยังคงความงามถึงแม้จะชำรุด ฐานโบสถ์แอ่นโค้งแบบเรือสำเภาอุโบสถหลังนี้เป็นสถาปัตยกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาที่คงสืบทอดมาถึงปัจจุบัน

2.2) พระมหาจุฬามณี เป็นเจดีย์เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบหกสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีขนาดใหญ่และมีแห่งเดียวในจังหวัด (ปกติจะมีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองหรือย่อมุมไม้ยี่สิบวัดฉิมพลีสุทธาวาสได้จำลององค์พระมหาจุฬามณีมาไว้เพื่อเป็นที่สักการะ พร้อมทั้งเป็นถาวรวัตถุคู่กับโบสถ์วัดฉิมพลีสุทธาวาส และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชน และชาวเกาะเกร็ดสืบไป



ภาพที่ 3.19 แสดงลักษณะกายภาพของวัดนิมพลีสุทธาวาส
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3) วัดศาลาลูก ตั้งอยู่ ที่บ้านศาลาลูก หมู่ที่3 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประวัติความเป็นมา

วัดศาลาลูก เป็นวัดที่สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตอนปลาย เป็นวัดของชุมชนที่มีประชากรไม่มาก ถูกปล่อยทิ้งร้าง ตั้งแต่ครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาจนถึงประมาณรัชกาลที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่มีการค้ากับต่างประเทศมากอีกครั้งหนึ่ง มีเรือสำเภามาจอดที่ปากด่านเพื่อรอรับสินค้า เช่น ครั่ง ข้าวไม้ฝาง เป็นต้น ไปขายยังต่างประเทศเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (กุน) สมุหนายก ได้รับราชการตั้งแต่ครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 2 มีสำเภาค้าขายกับจีน โดยที่ตัวท่านเป็นคนจีน และได้มาสร้างศาลาให้บริวารพักบริเวณใกล้วัด ศาลานี้คนทั่วไปจึงเรียกกันว่า วัดศาลาลูก รวมทั้งเป็นชื่อเดิมของเกาะเกร็ดด้วย เมื่อการค้าสำเภาเลิกไปบริเวณวัดศาลาลูกที่สงบเงียบจึงเป็นวัดสำหรับ พระสงฆ์ผู้รักสงบ หลวงพ่อสุ่น พระเกจิอาจารย์ชื่อดังอดีตเจ้าอาวาสวัดศาลาลูก เป็นพระเถระที่มีชื่อเสียงของวัดศาลาลูกนี้ สำหรับชื่อวัดนั้นเขียนแตกต่างกันเป็น 2 อย่าง คือ ศาลาลูก ลาลากุน แต่ปัจจุบันใช้ ศาลาลูกประวัติหลวงพ่อสุ่น วัดศาลาลูก ท่านเป็นชาวปากเกร็ดโดยกำเนิด เมื่อบวชแล้วได้ฉายาว่าจันทโชติ หลวงพ่อสุ่น เป็นหนึ่งในคณาจารย์ผู้ลงอักขระในมวลสารจัดสร้างเหรียญที่ระลึก ซึ่งหนุ 2-11มานที่หลวงพ่อสุ่น ปลุกเสกนั้นเป็นสุดยอดของคลังหนึ่งในชุดเบญจภาคี ที่นักสะสมใฝ่หามาครอบครองเชื่อว่ามิพุทธคุณเด่นทางแคล้วคลาด คงกระพันและมหาอำนาจ จึงเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไปจนถึงทุกวันนี้

4) วัดเสาธงทอง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประวัติความเป็นมา

เดิมชื่อว่าวัดสวนหมาก เป็นวัดโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยา สร้างโดยชาวมอญซึ่งได้มาอยู่ที่เกาะเกร็ดในสมัยกรุงศรีอยุธยาเดิมมีต้นหมากขึ้นอยู่เต็มจึงเรียกว่า สวนหมาก มอญเรียกว่าเพี้ยอะลัดแปลว่าตะวันตก เพราะอยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะเกร็ด สิ่งสำคัญภายในวัดมีดังนี้

4.1) พระประธาน เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยขนาดใหญ่ที่สุดบนเกาะเกร็ด มีหน้าตักกว้าง 5ศอก สูง 6 ศอกเศษ

4.2) พระธุดงค์เจดีย์เป็นพระเจดีย์เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง มีขนาดใหญ่และงามที่สุดในอำเภอปากเกร็ดสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีเจดีย์เล็กเป็นเจดีย์บริวารอีก 2 ชั้น

4.3) พระเจดีย์มอญ เป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงแปลกที่ฐานเหลี่ยมองค์ระฆังทำเป็นทรงกลมสูง สร้างตั้งแต่สมัยอยุธยา



ภาพที่ 3.20 แสดงลักษณะกายภาพของวัดศาลากุล
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

5) วัดไผ่ล้อม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ประวัติความเป็นมา

เป็นวัดโบราณที่สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตัวที่ตั้งของวัดไผ่ล้อมอยู่กลางระหว่างวัดมอญอีก 2 วัด คือวัดปรมัยยิกาวาสวรวิหาร และวัดเสาธงทอง คอนมอญจึงเรียกวัดไผ่ล้อมในภาษามอญว่า เกียะโต้ แปลว่าวัดกลาง พ.ศ. 2527 พระปลัดวันชัย วายาโม ศิษย์พระราชอุดมมงคลหรือหลวงพ่อดุตตะมะ วัดวังวิเวการาม ได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม ได้ร่วมกับชาวบ้านพัฒนาวัดไผ่ล้อมจนมีสภาพดี ประกอบกับเกาะเกร็ด ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมอญที่สำคัญ วัดไผ่ล้อมจึงมีนักท่องเที่ยวมาทำบุญที่วัดกันมาก สิ่งสำคัญภายในวัดมีดังนี้

5.1) พระธาตุรามัญเจดีย์ เป็นพระเจดีย์แบบมอญที่มีความงาม องค์พระเจดีย์ประดิษฐานอยู่บนฐานใหญ่ รอบฐานในทิศทั้ง 8 มีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวัดแบบวัดมอญทั้ง 8 ทิศ กำแพงแก้วล้อมรอบพระธาตุรามัญเจดีย์ ทั้งด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกมีซุ้มประตูแบบมอญทั้ง 2 ด้าน



ภาพที่ 3.21 แสดงลักษณะกายภาพของวัดไผ่ล้อม
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย



ภาพที่ 3.22 แสดงลักษณะกายภาพของวัดไผ่ล้อม
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

6) หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา

ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 เป็นหมู่บ้านที่ทำเครื่องปั้นดินเผาโดยเฉพาะของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้วย ชาม กระถาง ครก อ่างน้ำ ฯลฯ ที่นี่ถือเป็นแหล่งเครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ของจังหวัดนนทบุรี เป็นสถานที่ที่เราจะสามารถเยี่ยมชมและเรียนรู้ขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผาได้อย่างใกล้ชิด จะได้เห็นตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมดิน ไปจนถึงวิธีการนำเข้าเตาเผา การแกะสลักลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเกาะเกร็ด รวมถึงได้เห็นเตาเผาที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ซึ่งปัจจุบันหาชมได้ยาก แต่ที่ชาวบ้านยังอนุรักษ์ไว้และสามารถใช้งานได้จริง ก่อนกลับอย่าลืมที่จะอุดหนุนผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ไม่เฉพาะราคาที่ถูกเพราะอยู่ในแหล่งผลิตเท่านั้น แต่เรียกว่าเราจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์เครื่องปั้นดินเผาของชาวเกาะเกร็ดให้ยังคงอยู่ได้ โดยเฉพาะลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์



ภาพที่ 3.23 แสดงลักษณะกิจกรรมในหมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

7) สวนเกร็ดพุท

อยู่ห่างจากท่าเรือวัดปรมย์ยิกาวาสประมาณ 1 กิโลเมตร ภายในสวนเกร็ดพุท นอกจากจะได้ชมต้นไม้และดอกไม้แล้ว ที่นี่ยังเป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งที่จะได้เห็นวิถี ชีวิตที่เรียบง่ายและ ภูมิปัญญาของคนไทยในสมัยก่อน ข้าวของเครื่องใช้หลายชิ้นเป็นของเก่าที่อาจหาชมที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว เรียกว่าเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดเรื่องราวทางขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และยังมีการ อบรมธรรมะอีกด้วย นอกจากจะมาเที่ยวชมฟรีแล้ว ยังมีอาหารและน้ำสมุนไพรเย็นๆ ต้อนรับ นักท่องเที่ยว



ภาพที่ 3.24 แสดงลักษณะกายภาพของบ้านสวนเกร็ดพุท
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

8) ศูนย์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านลัดเกร็ด

ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 ศูนย์เรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ทางเข้าศูนย์จะอยู่ด้านขวาสังเกตได้จากป้ายไม้เป็นเส้นทางเล็กๆ เดินไปสักระยะก็จะถึงศูนย์หัตถกรรม ที่ศูนย์เครื่องปั้นดินเผาบ้านลัดเกร็ดแห่งนี้จะได้พบกับขั้นตอนการทเครื่องปั้นดินเผา สำหรับคณณักท่องเที่ยวและคณณักเรียน นักศีกษา หากต้องการข้อมูลเรื่องเครื่องปั้นดินเผาสามารถติดต่อกับศูนย์เพื่อขอรับฟังการบรรยายได้



ภาพที่ 3.25 แสดงลักษณะกายภาพของศูนย์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านลัดเกร็ด
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

9) กวานอาม่าน

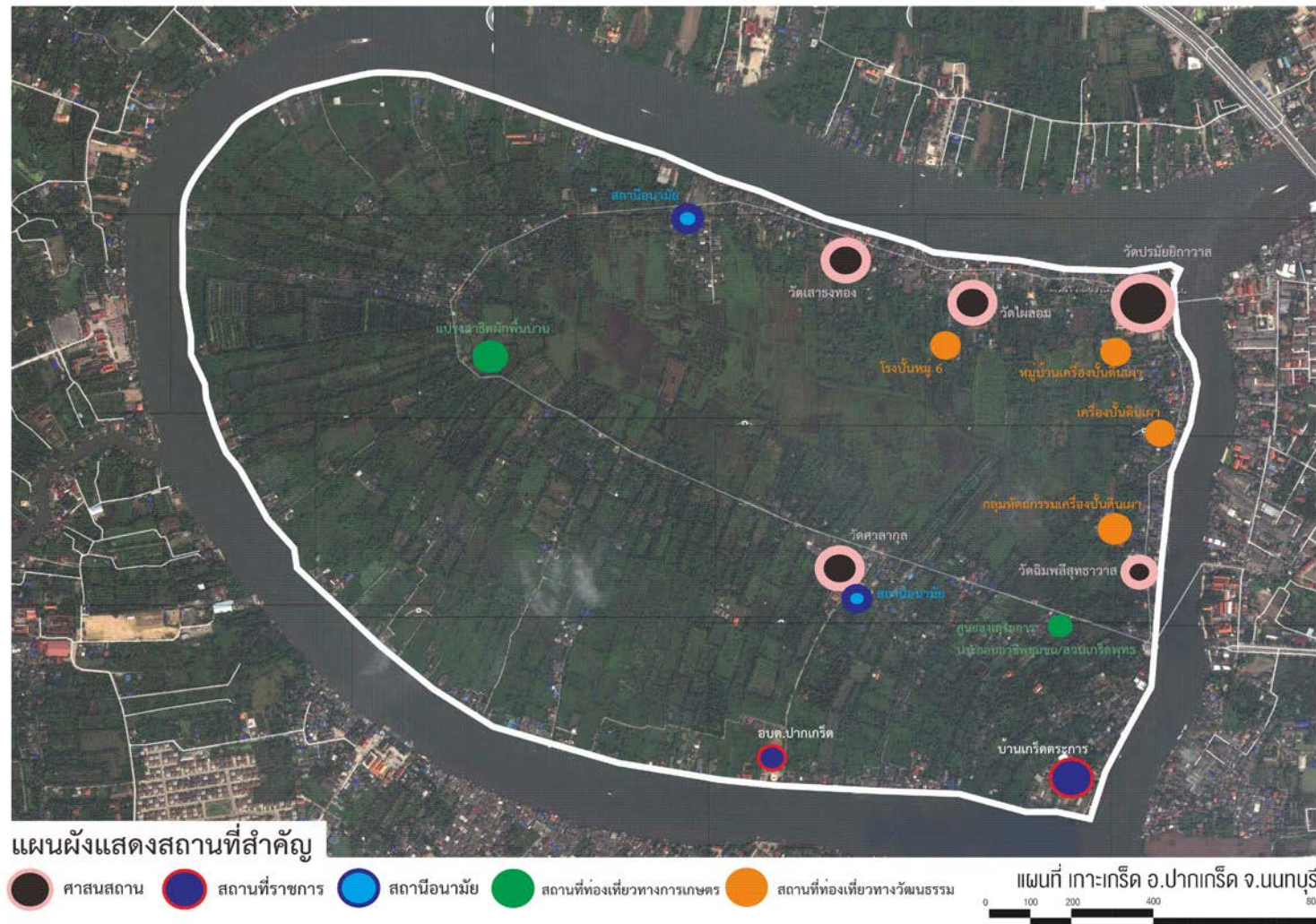
ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 เป็นศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชาวมอญ จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาโมญลายโบราณ เปิดให้ชมทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ เดิมทีการปั้นเครื่องปั้นดินเผามีมาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี นับเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี ด้วยลวดลายประณีตสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะนี้เองจึงถูกนำไปเป็นตราประจำจังหวัดนนทบุรี ที่นี่เปิดให้เข้าชมทุกวัน ระหว่างเวลา 09.00 – 17.00 น.



ภาพที่ 3.26 แสดงลักษณะกายภาพของกวานอาม่าน
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

10) สวนผลไม้เกาะเกร็ด

สวนผลไม้จะอยู่บริเวณ หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, และ 5 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด มีสวนผลไม้หลากหลายชนิด เช่น สวนทุเรียน ชมพู่มะเหมี่ยว ลิ้นจี่ มะปราง กระท้อน และสวนผลไม้อื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนเกาะเกร็ด สามารถเดินทางไปชมและเลือกซื้อผลไม้ได้ทุกวัน



แผนที่ 3.18 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

3.3.6 ข้อมูลทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณีและหน่วยงานองค์กรชุมชน

3.3.6.1 สภาพสังคม

ประชากรทั้งสิ้น 5,650 คน แยกเป็นชาย 2,658 คน เป็นหญิง 2,992 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 1,345 คน/ ตารางกิโลเมตร จากจำนวนประชากรทั้งหมดของตำบล แยกตามการตั้งถิ่นฐานและเชื้อชาติได้ดังนี้

- 1) หมู่ที่1, 6, 7, มีประชากรเชื้อชาติมอญ ร้อยละ 35 ของประชากรทั้งตำบล
- 2) หมู่ที่2,3 ประชากรซึ่งอาศัยบริเวณริมแม่น้ำ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 15 ของประชากรทั้งตำบล
- 3) หมู่ที่2, 3, 4, 5 เป็นประชากรเชื้อชาติไทย, ไทย-จีน บางส่วนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งตำบล

ประชาชนในเกาะเกร็ดส่วนใหญ่่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 85 ศาสนาอิสลามร้อยละ 15 การประกอบพิธีทางศาสนาของชาวไทยเชื้อสายมุสลิมในพื้นที่เกาะเกร็ดสามารถข้ามฝั่งไปร่วมประกอบพิธีทางศาสนาได้อย่างสะดวกที่มัสยิดตำบลเกาะเกร็ด ในตำบลเกาะเกร็ดมีวัด 5 แห่ง ได้แก่

- วัดฉิมพลีสุทธาวาส ที่ตั้ง หมู่ที่1 4.วัดไผ่ล้อม ที่ตั้ง หมู่ที่6
- วัดศาลากุล ที่ตั้ง หมู่ที่3 5.วัดปรมย์ยิกาวาส ที่ตั้ง หมู่ที่7
- วัดเสาธงทอง ที่ตั้ง หมู่ที่6

1) การศึกษา

- 1.1) โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง
 - โรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส ที่ตั้ง หมู่ที่ 7
 - โรงเรียนวัดศาลากุล ที่ตั้ง หมู่ที่ 3
- 1.2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าน้ำ ที่ตั้ง หมู่ที่ 5
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดปรมย์ฯ ที่ตั้ง หมู่ที่ 7
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศาลากุล ที่ตั้ง หมู่ที่ 3
- 1.3) สถาบันและองค์กรทางศาสนา- วัด 5 แห่ง
 - วัดฉิมพลี ที่ตั้ง หมู่ที่ 1
 - วัดศาลากุล ที่ตั้ง หมู่ที่ 3
 - วัดเสาธงทอง ที่ตั้ง หมู่ที่ 6
 - วัดไผ่ล้อม ที่ตั้ง หมู่ที่ 6
 - วัดปรมย์ยิกาวาส ที่ตั้ง หมู่ที่ 7
- 1.4) สาธารณสุข มีสถานอนามัยตั้งอยู่ 2 แห่ง
 - สถานอนามัยวัดศาลากุล ที่ตั้ง หมู่ที่ 3
 - สถานอนามัยวัดมะขามทอง ที่ตั้ง หมู่ที่ 5
- 1.5) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - ที่ทำการสถานีตำรวจชุมชนตำบลเกาะเกร็ด วัดเสาธงทอง หมู่ที่ 6
- 1.6) สถานฝึกอบรมสตรีภาคกลาง
 - สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ ที่ตั้ง หมู่ที่ 2

3.3.6.2 ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 5,866 คน แยกเป็นชาย 2,763 คน เป็นหญิง 3,103 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 1,396 คน/ ตารางกิโลเมตร จากจำนวนประชากรทั้งหมดของตำบล แยกตามการตั้งถิ่นฐานและเชื้อชาติได้ดังนี้

- 1) หมู่ที่ 1, 6, 7 มีประชากรเชื้อชาติมอญ ร้อยละ 35 ของประชากรทั้งตำบล
- 2) หมู่ที่ 2, 3 ประชากรซึ่งอาศัยบริเวณริมแม่น้ำ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 15 ของประชากรทั้งตำบล
- 3) หมู่ที่ 2, 3, 4, 5 เป็นประชากรเชื้อชาติไทย, ไทย-จีน บางส่วนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งตำบล

ตารางที่ 3.1 สถิติจำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ
(ข้อมูล ณ วันที่ 6 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2555)

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
0 – 5 ปี	179	146	325
6 – 10 ปี	156	116	272
11 – 15 ปี	162	179	341
16 – 20 ปี	184	291	375
21 – 25 ปี	172	204	376
26 – 30 ปี	232	237	469
31 – 35 ปี	206	224	430
36 – 40 ปี	221	229	450
41 – 45 ปี	244	254	498
46 – 50 ปี	225	261	486
51 - 55 ปี	188	239	427
56 – 59 ปี	114	179	293
60 ปี ขึ้นไป	375	533	908
รวม	2,658	2,992	5,630

3.3.6.3 ลักษณะทางสังคม หน่วยงานองค์กรชุมชน

- 1) การรวมกลุ่มเกษตรกร และเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม
 - กลุ่มเกษตรกรทำสวนเกาะเกร็ด
 - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
 - กลุ่มยุวเกษตรกร

- กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา
- กลุ่มจักสานและประดิษฐ์ดอกไม้
- กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูอุทยานนันท
- กลุ่มสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

2) แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- สหกรณ์การเกษตร
- ธนาคารพาณิชย์ทั้งของรัฐและเอกชน

3) มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน 3 รุ่น 200 คน
- จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ทุกหมู่ 7 กองทุน
- มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม
- มีกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน 2 กลุ่ม
- มีสมาชิกชมรมฟื้นฟูและอนุรักษ์อุทยานนันท
- มีสมาชิกศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- มีอาสาสมัครเกษตรกร

3.3.6.4 วัฒนธรรมประเพณี

ชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายมอญที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ด มีวัฒนธรรมประเพณีและงานเทศกาลเฉลิมฉลองต่างๆ ใกล้เคียงกันมาก จะมีแตกต่างกันบ้างตรงที่รายละเอียดของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมประเพณีของไทยและมอญ มีรากฐานที่สำคัญร่วมกัน คือ พระพุทธศาสนา ชาวมอญทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกับชาวไทย พระมอญจะถือเคร่งครัดทางวินัยมาก และการถือศีลอย่างเคร่งครัดนี้เป็นต้นกำเนิดของธรรมยุติกายในประเทศไทย ทุกวันนี้ยังคงการสวดมนต์ภาษามอญในเวลากลางวัน นอกจากนี้วัฒนธรรมประเพณีของชาวเกาะเกร็ดยังมีรูปแบบเช่นเดียวกับวัฒนธรรมประเพณีของประชากรในภาคกลางของประเทศ แต่มีสิ่งที่แตกต่างและโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ คือ ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญมีการสืบทอดมาจนถึงรุ่นปัจจุบันเช่น ประเพณีสงกรานต์ การตั้งโรงทาน การแห่ข้าวแช่ การแห่น้ำหวาน ประเพณีแห่ทางหงส์ การทำบุญกลางบ้าน ประเพณีออกพรรษา ประเพณีงานศพ โดยเฉพาะงานศพพระจะมีประเพณีจุดลูกหนู

1) เครื่องปั้นดินเผา

เกาะเกร็ด ได้ชื่อว่า เป็นชุมชนเครื่องปั้นดินเผาชั้นเลิศมาตั้งแต่อดีต เป็นที่รู้จักยกย่องทั่วไปว่างดงามเหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอย ทนทาน สมบูรณ์ด้วยคุณภาพเดิมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมี 2 ประเภท คือ เครื่อง เช่น โอ่ง อ่าง ครก กระปุก และอีกประเภทคือเครื่องปั้นดินเผาประเภทสวยงามที่เรียกว่า ลายวิจิตรที่เป็นทรงโอ่ง และหม้อมัน ซึ่งเน้นความงามของรูปทรงและการสลักลวดลายเกาะเกร็ดเคยเป็นแหล่งผลิตภาชนะที่ใช้ในชีวิตประจำวันป้อนให้แก่ผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ยุคก่อนที่สินค้าพลาสติกและสินค้าอุตสาหกรรมจะเฟื่องฟูขึ้นขณะนี้ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาลายชนิดเล็กผลิตกันไปแล้ว ด้วยไม่สามารถสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมได้ ประกอบกับเมื่อ 50 ปีที่ผ่านมาเจ้าของสวนไร่ นาบนเกาะเกร็ดไม่ยอมขายหรือให้ชาวมอญนำดินในที่

ของตนไปใช้ทำเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญต้องซื้อดินจากจังหวัดปทุมธานีมาใช้ทำเครื่องปั้นดินเผาแทนดินเหนียวเนื้อดีของเกาะเกร็ด ทำให้ต้นทุนการผลิตมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจนกระทั่งรัฐบาลมีนโยบายให้ประชาชนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น เกาะเกร็ดและเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ด จึงได้รับความสนใจอีกครั้งหนึ่งจากชบเซาไปนาน แต่ก็เทียบไม่ได้กับในอดีตที่ผลิตมากกว่านี้หลายสิบเท่า อีกทั้งปัจจุบันความต้องการของตลาดเปลี่ยนไป การผลิตเครื่องปั้นดินเผาจึงเน้นไปทางของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านเป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

2) วงปีพาทย์

วงปีพาทย์มอญได้สืบทอดจากชนรุ่นหนึ่งสู่ชนรุ่นหนึ่ง ทั้งที่เป็นลูกหลานโดยตรง หรือลูกศิษย์ที่ฝากตัวเข้าเรียน ปีพาทย์มอญได้รับความนิยมมากใช้บรรเลงได้ทุกวาระโอกาส ไม่ว่าจะเป็นงานมงคลหรืออวมงคล รวมทั้งในการบันเทิงเฉลิมฉลองต่างๆ

3) รำมอญ

เป็นนาฏศิลป์ที่ใช้ทั้งในงานมงคล งานสมโภชต่างๆ ตลอดจนงานศพโดยเฉพาะศพพระชาวบ้านจะนิยมนำถวายหน้าศพถือว่าได้บุญ รำมอญของเกาะเกร็ดได้ชื่อว่าเป็นแหล่งรำมอญที่งดงามถูกแบบแผนโบราณ และมีชื่อเสียงมากที่สุดแหล่งหนึ่ง ปัจจุบันยังคงรักษาสืบทอดถึงลูกหลานได้เป็นอย่างดี โดยนิยมจัดให้มีรำมอญในงานศพชาวมอญ เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ตาย และจัดแสดงรำมอญเพื่อเป็นเกียรติแก่แขกบ้านแขกเมืองและแขกผู้มาเยือนชุมชน

4) รำเจ้า

การรำเจ้า หมู่บ้านมอญจะถือปฏิบัติตั้งแต่เมื่อครั้งอยู่เมืองมอญตั้งแต่โบราณมาจนถึงปัจจุบันและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานสงกรานต์มอญด้วย กล่าวคือ ในการฉลองเทศกาลสงกรานต์ จะมีพิธีกรรมต่างๆ มากมาย และจบลงด้วยการทำบุญกลางบ้าน ในวันทำบุญกลางบ้านนี้เอง จะมีพิธีรำเจ้า โดยประชาชนที่มาร่วมพิธีจะถวายเครื่องเซ่น ได้แก่ ขนมต้มขาว ขนมต้มแดง กล้วยน้ำว่า ข้าวสุก ไข่ต้ม ถึงเวลาเย็นจึงเริ่มพิธีรำถวายเจ้า ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่นี้เป็นประจำทุกปี เรียกว่าคนทรง เมื่อรำรำทรงจะเริ่มสั่นทึ่ม ชาวมอญเชื่อว่าเจ้าเข้าร่างสิง คนทรงจะรำเช่นนั้นไปอีกสักพักใหญ่ก็จะมีอาการสั่นเต็มตลอดเวลา จากนั้นจะค่อยหายสั่นและกลับสู่อาการปกติ แสดงว่าเจ้าได้ออกจากร่างไปแล้ว ซึ่งทุกหมู่บ้านจะมีศาลเจ้าประจำหมู่บ้าน ซึ่งจะมีชื่อและฤทธาณภาพแตกต่างกันไป การรำเจ้า 2-9ถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้จิตใจของชาวบ้านกล้าแข็งที่จะใช้ชีวิตอย่างเป็นสุข และเป็นเครื่องเตือนใจให้ชาวบ้านละทิ้งความชั่ว รับเอาแต่สิ่งที่ดีเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต



ภาพที่ 3.27 แสดงลักษณะการเล่นของคนมอญในพื้นที่ศึกษา
ที่มา : จากการลงสำรวจของผู้วิจัย

5) เพลงเจ้าขาว

เป็นเพลงพื้นบ้านเก่าแก่ของเกาะเกร็ด คล้ายเพลงเรือของชาวไทยภาคกลาง การเล่นเพลงเจ้าขาว มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกบุญชักชวนให้คนมาทำบุญทอดผ้าป่า ทอดกฐินร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทศกาลทอดกฐิน นิยมทำกันหลังจากเทศกาลออกพรรษา ชาวบ้านจะออกบอกบุญทางเรือด้วยการพายเรือไปตามคู้่งน้ำต่างๆ เมื่อจอดเทียบเรือบ้านใดก็จะร้องเพลงบอกบุญแก่เจ้าของบ้านมาร่วมทำบุญด้วยกัน

6) ทะแยมอญ

เป็นการเล่นของคนมอญมาแต่โบราณ คล้ายกับการเล่นเพลงพวงมาลัย หรือลำตัดของไทยบทกลอนต่างๆ บทกลอนต่างๆ ที่ใช้ร้องทะแยมอญนั้นจะไม่มีคำหยาบ ส่วนใหญ่จะกล่าวเป็นคติปรัชญา คำสอนทางพระพุทธศาสนา หรือเป็นบทกวียาวพราสี แห่เข้ากันรูปบทกลอนที่สวยงาม การเล่นทะแยมอญมักเล่นกันในโอกาสเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลหรืองานบุญต่างๆ

7) อาหาร

มอญโบราณที่หารับประทานและหาคนทำได้ยากในท้องถิ่นอื่น แต่คนเกาะเกร็ดยังทำเป็นปกติกันอยู่คือ คะนอมจิน แกงกล้วยดิบ แกงเขียวหวานค่อมะพร้าว แกงลูกโยนผักบุ้งใบมะขามอ่อน แกงส้มมะตาด พริกกะเกลือ ข้าวแช่ เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีอาหารที่ใช้หน่อกะลาเป็นส่วนประกอบเช่น แกงเลียงหน่อกะลา กว๋ยเตี๋ยหน่อกะลา และทอดมันหน่อกะลา (หน่อกะลา ต้นคล้าย

ข้า ช่อดอกคล้ายบัวตูมแต่กลีบแข็ง สีชมพูหรือแดง มีดอกเล็กๆ แน่นเป็นกระจุกอยู่ภายใน ก้านช่อดอก ผุดขึ้นจากดินและยาวได้ถึง 1 เมตร หน่อและดอกอ่อนใช้เป็นอาหาร)

3.3.6.5 ประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยและชาวมอญ

1) เดือนมกราคม ชาวมอญทำบุญด้วยกาลทาน 5 ประการคือ

- ทำบุญกับพระอาคันตุกะมาพักแรมตามวัดของตนเพื่อเป็นการปฏิสังขรณ์ฐานต้อนรับ พระสงฆ์

- ทำบุญกับพระภิกษุซึ่งเดินทางไกลหรือออกธุดงค์ เพื่อปฏิบัติสมณธรรม
- ทำบุญกับพระภิกษุสงฆ์อาพาธซึ่งถือว่าได้บุญล้ำเลิศประเสริฐนัก
- ทำบุญให้ทานแก่บุคคลซึ่งประสบทุกข์ภัย คือข้าวยากหมากแพงและ

สงเคราะห์ประชาชน

- ทำบุญให้ทานด้วยผลผลิตเกษตรกรรมใหม่ เช่น ข้าวใหม่ ผลไม้ใหม่

2) เดือนกุมภาพันธ์ ชาวมอญทำบุญด้วยไฟเพื่อให้พระภิกษุผิงไฟและถวายผ้าห่มกัน

หนาว

3) เดือนมีนาคม ชาวมอญพร้อมใจน้อมสการสักการะพระเจดีย์เลี้ยวเกิง ตลอดจนจัดงาน สมโภชพระเจดีย์เลี้ยวเกิงที่เมืองย่างกุ้ง

4) เดือนเมษายน การแห่เปิงซังกราน(ข้าวแช่)ไปทำบุญตามวัด การปล่อยนกปล่อยปลา สรงน้ำพระ การระฆังใหญ่และการแห่นางสงกรานต์ เป็นต้น

5) เดือนพฤษภาคม การทำบุญรดน้ำต้นโพธิ์ ปลุกต้นโพธิ์ตามวัดเพื่อเป็นเครื่องเตือนจิต ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน คือการถวายน้ำสรงพระบรมศพองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

6) เดือนมิถุนายน ชาวมอญนิยมบวชลูกหลานเพื่อการสืบทอดอายุของพระพุทธศาสนา ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย

7) เดือนกรกฎาคม งานหล่อเทียนและการแห่เทียนเข้าพรรษาเพื่อไปถวายวัดต่างๆ ตลอดจนการถวายผ้าอาบน้ำฝนด้วย (เอ็ด ภิรมย์ ,เกาะเกร็ด)

3.3.6.6 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

พื้นฐานการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเกาะเกร็ด เดิมขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลักแต่เนื่องจากช่วงปี 2538 – 2539 ได้ประสบกับอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้จำนวนครัวเรือนรวมถึง รายได้ที่ได้มาจากภาคเกษตรกรรมลดลงเป็นอย่างมาก คนรุ่นหนุ่มสาวนิยมไปรับจ้างตามโรงงาน อุตสาหกรรมภายนอกเกาะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจของเกาะเกร็ดเป็นระบบเศรษฐกิจ แบบกึ่งปิด คือไม่มีนักลงทุนเข้ามาลงทุนพัฒนา ทั้งนี้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัด ด้านทำเลที่ตั้งของพื้นที่ การเข้าถึง ระบบสาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปการ รวมถึงพื้นที่เกาะเกร็ดได้ ถูกประกาศเป็นพื้นที่สีเขียวในข้อกำหนดผังเมืองรวมนนทบุรี มีการกำหนดเขตควบคุมการก่อสร้าง อาคารสูงบนเกาะ แต่ในปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาการท่องเที่ยวที่ริเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 ทำให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการ ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจของเกาะเกร็ดมีการขยายตัวขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้มีการไหลเข้าของเงินตรา

1) ลักษณะการประกอบอาชีพ

1.1) อาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่ประชาชนในเกาะเกร็ด หันมาประกอบอาชีพรับจ้างมากขึ้น มีทั้งสิ้น 235 ครอบครัว ที่ประกอบอาชีพรับจ้างเพียงอย่างเดียว ส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างในงานอุตสาหกรรมในโรงงานมากที่สุด โดยเป็นแรงงานที่ทำงานภายนอกเกาะเกร็ด คือ พักอาศัยอยู่บนเกาะเกร็ดแต่ต้องเดินทางไปทำงานในสถานที่ภายนอกเกาะเกร็ด (ไปเช้า เย็นกลับ) และนอกจากนี้ยังมีแรงงานรับจ้างในอาชีพเกษตรกรรมทั้งสิ้น 165 คน

1.2) อาชีพเกษตรกรรม การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชากรบนเกาะเกร็ด สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ การปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น การปลูกพืชไร่ พืชผัก การเลี้ยงปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ลักษณะการทำเกษตรส่วนใหญ่เป็นแบบสวนผสม พื้นที่ที่ใช้ในการทำเกษตรบนเกาะเกร็ดรวมทั้งสิ้น 781 ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด 2,625 ไร่ ไม้ผลไม่ยืนต้นที่นิยมปลูก 10 อันดับแรกในเกาะเกร็ด เรียงลำดับจากมากไปน้อยของผลรวมจำนวนต้นที่ปลูกของไม้ผลไม่ยืนต้นแต่ละชนิด ได้แก่ กัลยัม มะพร้าว มะม่วง ทุเรียน มะนาวมั่งคุด ส้มโอ ชมพู่ มะปราง และขนุน ครอบครัวที่ทำการปลูกไม้ผลไม่ยืนต้นทั้งหมด 144 ครอบครัวจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งหมด 148 ครอบครัว

สำหรับการปลูกพืชไร่ พืชผักนั้น พืชกินใบที่นิยมปลูก ได้แก่ ผักกะเฉด ผักบุ้ง พืชกินผลที่นิยมปลูก ได้แก่ พริกชี้หู พริกทอง ถั่วฝักยาว มะเขือ บวบ พืชไร่ที่นิยมปลูก ได้แก่ ข้าวโพดและมะละกอ มีครัวเรือนที่เพาะปลูกพืชไร่พืชผักเพียงอย่างเดียว โดยไม่ทำการเกษตรอย่างอื่นเลย มี 4 ครัวเรือน นอกนั้นเป็นครัวเรือนที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นด้วย ปลูกพืชไร่ พืชผัก เลี้ยงสัตว์ และประมงควบคู่กันไปด้วย และมี 11 ครัวเรือนที่ทำการปศุสัตว์ได้แก่ ไก่ชน ไก่พื้นเมือง กระต่าย และนกหงส์หยกการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มี 28 ครัวเรือน จากทั้งหมด 148 ครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงปลาน้ำจืด เช่น ปลาตะเพียน ปลายี่สก ปลาดุก ในร่องสวน รองลงมาคือ เลี้ยงในบ่อ และในกระชังตามลำดับ

3.การประกอบอาชีพอุตสาหกรรมและหัตถกรรมในครัวเรือน การทำหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผานิยมทำกันมากที่สุดทั้งสิ้น 198 ครัวเรือน จาก 1,503 ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ย 216,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เนื่องจากชุมชนนิยมทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพหลัก เครื่องจักสานพลาสติก มี 14 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 120,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ดอกไม้จากผ้าใยบัว ผ้าบาติกมี 30 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 150,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

4.อาชีพค้าขาย ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพค้าขายอย่างเดียวมีทั้งสิ้น 71 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 175,857 บาท/ครัวเรือน/ปี

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน บางส่วนเป็นข้าราชการ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม และอาชีพอื่น ๆ เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 72.80 ส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้ยืนต้น เช่น ทุเรียน ส้มโอ มะม่วง ฯลฯ อุตสาหกรรมและหัตถกรรมเช่น ทำเครื่องปั้นดินเผา การสานแข่งปลาทุ ทำขนมหวานไทยโบราณ ทำดอกไม้จากผ้าใยบัว ผ้าบาติก สานตะกร้าจากเชือกพลาสติก เป็นต้น ด้านการตลาดมีพ่อค้าแม่ค้าในท้องถิ่นมารับซื้อสินค้าของชุมชนถึงแหล่งผลิตเป็นส่วนใหญ่ ตำบลเกาะเกร็ด มีพื้นที่ทั้งหมด 2,625 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 1,258 ไร่(รวมทั้งประมงในร่องสวนและประมงชายฝั่ง) มีเกษตรกรจำนวน 341 ราย

ชาวไทยในหมู่ 2 ,3 ,4 และ 5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพชาวสวนละสวนผลไม้ ได้แก่ ทุเรียนและลิ้นจี่ ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีชื่อที่เรียกกันว่า ลิ้นจี่เกาะศาลากุน พื้นที่ทำนาจะอยู่บริเวณพื้นที่กลางเกาะหมู่ 4,5 และ 6

- ไม้ผล 979 ไร่
- พืชผัก 18 ไร่
- ประมงชายฝั่งและเลี้ยงในร่องสวน 261 ไร่
- ที่อยู่อาศัยและพื้นที่อื่นๆ 1,367 ไร่

จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อยมากคงเหลือพ่อแม่เท่านั้น ที่ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนบุตรหลานหรือคนรุ่นใหม่มักนิยมออกไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และภาคเอกชนภายนอกตำบล แรงงานในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมในท้องถิ่น จึงต้องอาศัยจ้างแรงงานมาจากนอกพื้นที่ เช่นการจ้างแรงงานในโรงงานเครื่องปั้นดินเผา และจ้างคนงานดูแลสวนไม้ผลจากภายนอกพื้นที่

2) รายได้/รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน

ราษฎรในตำบลเกาะเกร็ด มีการประกอบมากกว่า 1 อย่าง รายได้เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เนื่องจากตำบลเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชากรจึงมีรายได้จากการค้าขาย ขายผลิตผลทางการเกษตร ทำงานพิเศษในวันหยุดด้านการท่องเที่ยวนอกเหนือจากรายได้ประจำจากอาชีพหลัก มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 35,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

เนื่องจากสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งเมืองชนบทประกอบกับเมื่อปี 2549 ประสบอุทกภัยทำให้สวนผลไม้เสียหาย และขาดทุนในการทำอาชีพการเกษตร ดังนั้นเป้าหมายของการทำฟาร์มจึงมีลักษณะสืบสานพันธุ์ดั้งเดิมและผสมผสานชนิดพืชที่ปลูกเป็นลักษณะของสวนผสม บางส่วนเป็นร้าง ประกอบกับเกาะเกร็ดมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ราษฎรบางส่วนหันมาประกอบอาชีพค้าขายธุรกิจท่องเที่ยว

ตารางที่ 3.2 สรุปข้อมูลพื้นที่การเกษตร ตำบลเกาะเกร็ด

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	หมายเหตุ
1.	9	102	เป็นสวนผสม มี ทุเรียน มังคุด
2	51	213	กล้วยหอม กล้วยน้ำว้า มะนาว
3.	74	354	กระเทียม ขมิพู่ ขนุน มะพร้าว
4.	38	235	มะม่วง มะปราง ส้มโอ ฯลฯ
5.	41	152	
6.	5	20	
7.	6	17	
รวม 7 หมู่	224	1,084	

3.3.7 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

เส้นทางท่องเที่ยวในปัจจุบัน

เที่ยวเกาะเกร็ดแนะนำให้เดินเท้า ปั่นจักรยาน หรือนั่งเรือเพื่อจะได้แวะเยี่ยมชมวัด ซอปปิง หรือได้สนทนากับพ่อค้าแม่ค้าที่เป็นชาวเกาะเกร็ดได้อย่างใกล้ชิด รวมถึงได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตชาวบ้าน อย่างเป็นกันเอง

3.2.7.1 เดินเท้า

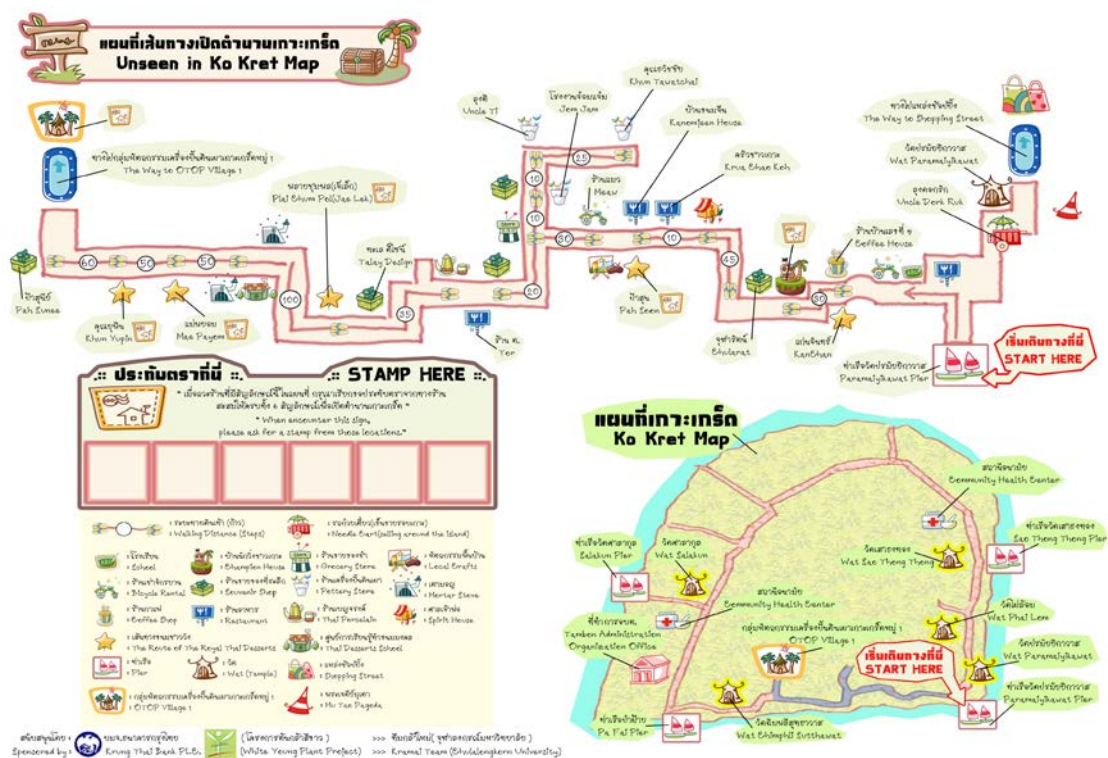
เริ่มต้นแวะนมัสการพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรี และเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5 จากนั้นเดินเยี่ยมชมไปยังหมู่บ้านต่างๆ ทางเดินเป็นตรอกซอยเล็กๆ ที่ระหว่างทางมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งศูนย์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านลัดเกร็ด หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา วัดไผ่ล้อม วัดเสาธงทอง กวานอาม่าน ระหว่างทางที่เยี่ยมชมตลอดเส้นทางนั้นจะพบกับเครื่องปั้นดินเผาเป็นระยะ ทอดมันหน่อกล้วย น้ำดื่มสมุนไพรใส่แก้วเครื่องปั้นดินเผา มีอาหารบริการตลอดเส้นทางเดิน เรียกว่าเพลิดเพลินกับบรรยากาศของวิถีชีวิตชาวบ้าน รวมถึงอร่อยไปกับขนมขบเคี้ยวทั้งของหวานและของคาว ที่ปลอดภัยจากสารกันบูดและสารพิษ

3.2.7.2 นั่งเรือรอบเกาะเกร็ด

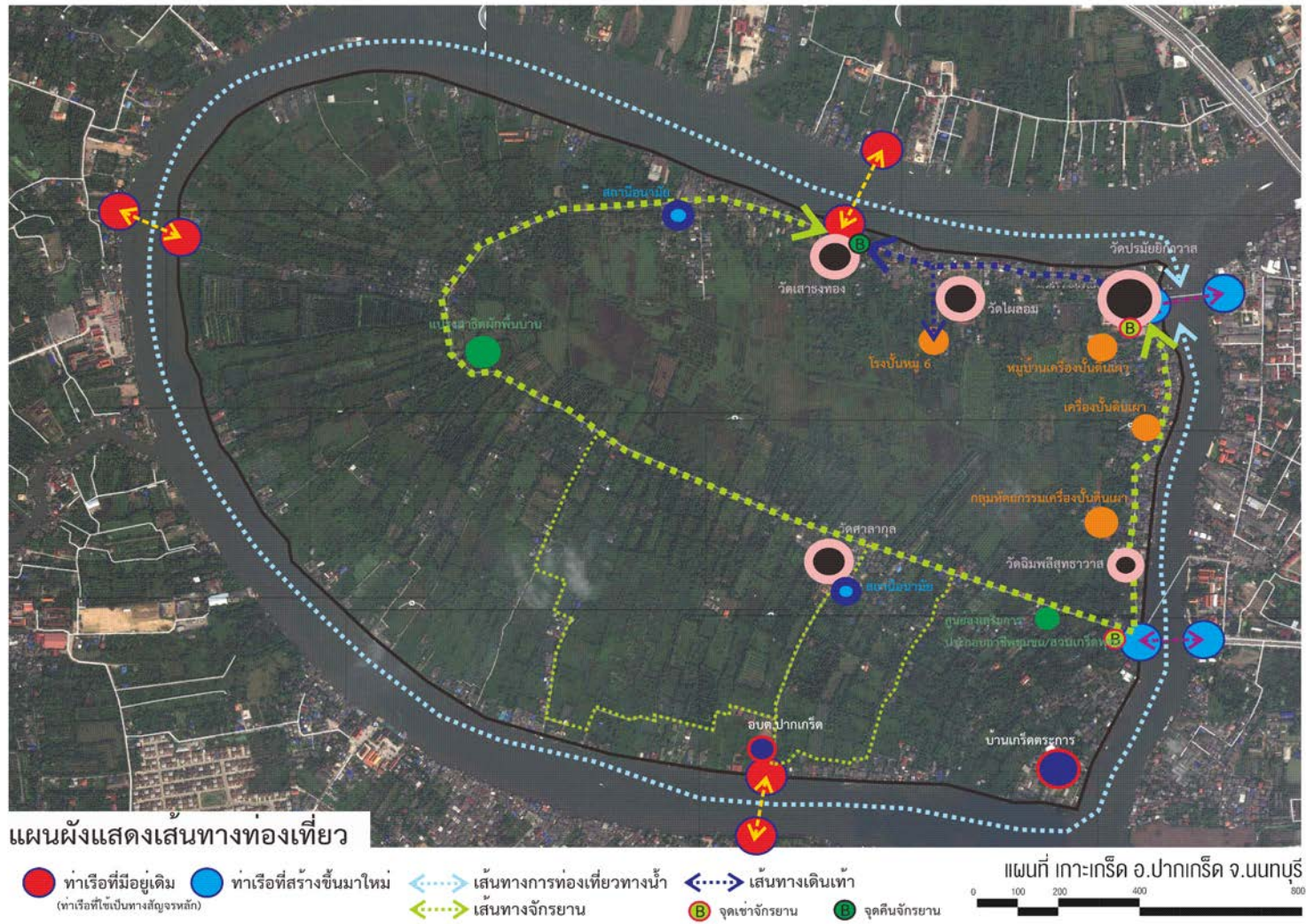
การนั่งเรือรอบเกาะจะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงวนรอบเกาะไปเรื่อยๆ หากขึ้นเรือจากท่าหน้าวัดปรมย์ยิกาวาส ค่าบริการนั่งเรือรอบเกาะเกร็ดคนละ 60 บาท จุดแวะชมแรกคือขนมหวานบ้านคุณแต้ว ที่นี้จะได้เห็นวิธีการทำขนมไทยทั้ง ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง จากนั้นเรือวกเข้าคลองบางบัวทองหรือคลองขนมหวาน ล่องเรือไปเรื่อยๆ จนเข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา พาวนรอบเกาะเกร็ด ระหว่างทางแวะส่งนักท่องเที่ยวทำบุญที่วัดต่างๆ การนั่งเรือรอบเกาะเช่นนี้ นักท่องเที่ยวจะได้ดื่มด่ำกับบรรยากาศชีวิตความเป็นอยู่ และบ้านเรือนริมน้ำ

3.2.7.3 ปั่นจักรยาน

ค่าเช่าจักรยานคันละ 40 บาท มีให้เช่า 2 จุดคือ ท่าเรือวัดปรมย์ยิกาวาสและท่าเรือวันป่าฝ้าย สำหรับเส้นทางปั่นจักรยานนั้นเริ่มต้นที่หมู่ที่ 1 และปั่นจนครบรอบหมู่ที่ 7 การปั่นจักรยานนั้นเส้นทางค่อนข้างคดเคี้ยวไปมา จึงควรระมัดระวังอุบัติเหตุจากการปั่น นอกจากซอยเล็กแล้วการปั่นข้ามสะพานข้ามคลองที่แคบ รวมถึงต้องปั่นขึ้นและลงเนิน ต้องระมัดระวังอย่างมาก แต่นั่นว่าเป็นการออกกำลังกายที่ดีอย่างหนึ่ง แล้วยังได้สูดอากาศบริสุทธิ์บนเกาะเกร็ด และเพราะตรอกซอยเล็กแคบนี้เองจึงไม่มีมอเตอร์ไซด์หรือรถยนต์เข้ามาได้ ทำให้อากาศบนเกาะเกร็ดสดชื่นและสามารถสูดเข้าไปเต็มปอด เรียกว่าช่วยเพิ่มออกซิเจนให้กับร่างกายได้ดีจากการปั่นจักรยานหรือเดินเที่ยวบนเกาะเกร็ด



แผนที่ 3.19 แสดงลักษณะเส้นทางการท่องเที่ยวในปัจจุบัน
ที่มา : ข้อมูลจากเว็บไซต์



แผนที่ 3.20 แสดงการวิเคราะห์ลักษณะเส้นทางทางท่องเที่ยวในปัจจุบัน
ที่มา : ข้อมูลจากผู้วิจัย

ตัวอย่างรายการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด

1. ลงเรือข้ามฟากที่วัดสนามเหนือ และมาขึ้นที่ท่าหน้าวัดปรมย์ยิกาวาสนมัสการพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรี ชมพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5
2. เดินเท้าจากวัดปรมย์ยิกาวาสสู่หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ชม/ซื้อเครื่องปั้นดินเผาสองข้างทาง ชมพิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
3. ลงเรือที่ท่าหน้าวัดเสาธงทอง ล่องเรือไปทางท้ายเกาะสู่วัดใหญ่สว่างอารมณ์ ตำบลอ้อมเกร็ด ให้อาหารปลาหน้าวัด ซึ่งเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำนานาชนิด รายได้ถวายวัดฯ มีมะพร้าว น้ำหอมจำหน่าย
4. ล่องเรือไปทางใต้เลี้ยวขวาเข้าคลองบางบัวทอง หรือคลองขนมหวาน ชมหมู่บ้านขนมไทยสองฟากฝั่งคลอง และซื้อหาเป็นของฝากของขวัญ
5. ย้อนกลับออกมาตรงปากคลอง มีปล่องเตาอิฐที่ผลิตอิฐ บ.บ.ท. อิฐทนไฟแห่งแรกของเมืองไทย ล่องเรือผ่านบ้านเกร็ดตระการ วิ่งตรงมาขึ้นท่าหน้าวัดฉิมพลี เลือกซื้อผลผลิตทางการเกษตร เดินเท้าจากวัดฉิมพลีถึงกลุ่มอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 1 ชมการสาธิตการแกะลายเครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 1 และซื้อเป็นของฝากของขวัญ ล่องเรือข้ามฟากไปวัดกลางเกร็ด เดินทางกลับ โดยการเช่าเรือเที่ยวรอบเกาะเกร็ด ราคาเริ่มต้นตั้งแต่ 350-3,000 บาท ขึ้นอยู่กับระยะทางและขนาดของเรือ ติดต่อที่ท่าเรือวัดปรมย์ยิกาวาส

3.3.8 แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง

3.3.8.1 ยุทธศาสตร์ แนวทางและรายละเอียดโครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยว มุ่งพัฒนาสู่ “ความเป็นเลิศด้านการท่องเที่ยวในระดับประเทศ”

- 1) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - 1.1) การปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
 - 1.2) การอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและประวัติศาสตร์
 - 1.3) การประชาสัมพันธ์ โฆษณา
 - 1.4) การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ คนในชุมชนและผู้ประกอบการ
 - 1.5) การบริหารจัดการ
- 2) จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - 2.1) สาธารณูปโภคพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว
 - 2.2) มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและประวัติศาสตร์ ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวรวมถึงการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และโฆษณาเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ
 - 2.3) คณะกรรมการ คนในชุมชนและผู้ประกอบการ ได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านบริการและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
 - 2.4) เกาะเกร็ดมีการบริหารจัดการที่ดี

3.3.8.2 รายละเอียดโครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

3) โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี นักท่องเที่ยวรู้จักเกาะเกร็ดผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ และการบอกเล่าผ่านกันมาเอกสารเผยแพร่และข้อมูลการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดนั้น ประกอบด้วยป้ายสื่อความหมาย ป้ายและบอกทิศทาง ส่วนเอกสารอื่นๆ ยังมีไม่มากหรือไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเอกสารแผ่นพับหรือโบว์ชัวร์ ที่บางหน่วยงานเคยจัดพิมพ์ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ เป็นหนึ่งในวิธีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และการตลาดที่สำคัญ ของการพัฒนาการท่องเที่ยว และการกระจายนักท่องเที่ยวไปสู่ชุมชนอื่นๆ รอบเกาะเกร็ด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นสำหรับการผลิตเอกสารเผยแพร่ เพื่อแจกจ่ายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูล สถานที่กิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยว
2. เพื่อเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดทั้ง 7 หมู่บ้านให้นักท่องเที่ยว

สถานที่ดำเนินงาน

1. บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. บริเวณท่าเรือข้ามฟากรอบเกาะเกร็ด

4) โครงการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขนาด กว้าง 40 ซม. ยาว 100 ซม.ตามถนน

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี นักท่องเที่ยวรู้จักเกาะเกร็ดผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ และการบอกเล่าผ่านกันมา ข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ รับรู้ และตัดสินใจไปท่องเที่ยวบริเวณจุดต่างๆ ของเกาะเกร็ดป้ายสื่อความหมาย และป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นหนึ่งในเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่ช่วยให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ตำบลเกาะเกร็ดและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของเกาะเกร็ดยังมีป้ายประชาสัมพันธ์อยู่จำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น คณะกรรมการเกาะเกร็ดจึงจำเป็นต้องจัดทำหรือจัดหาป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ติดตั้งตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด
2. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของแต่ละจุด ตามเส้นทางถนนรอบเกาะเกร็ด

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

5) โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันชาวบ้านที่อาศัยอยู่เป็นเกาะเกร็ดจำนวน 3 หมู่จาก 7 หมู่บ้าน คือ ขวรามัญหรือมอญ ซึ่งอพยพมาอยู่เมื่อหลายร้อยปี มีวัดศูนย์กลางคือ วัดปรมัยยิกาวาส ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 นอกจากนั้นเป็นชาวไทยและชาวไทยมุสลิมเนื่องจากเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จากองค์การบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) มีการเริ่มก่อตั้งกลุ่มเมื่อประมาณปี 2552 โดยมีคณะกรรมการที่มาจากคนในชุมชน ซึ่งยังขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ในการบริหารพัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด
2. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดต่อไป

สถานที่ดำเนินงาน

ศึกษาดูงานชุมชนการท่องเที่ยวต้นแบบ ที่มีการพัฒนาและการจัดการที่ดี

6) โครงการรื้อรักษ่วัฒนธรรมไทย-มอญ เกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปีซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันชาวบ้านที่อาศัยอยู่เป็นเกาะเกร็ดจำนวน 3 หมู่จาก 7 หมู่บ้าน คือ ขวรามัญหรือมอญ ซึ่งอพยพมาอยู่เมื่อหลายร้อยปี มีวัดศูนย์กลางคือ วัดปรมัยยิกาวาส ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 นอกจากนั้นเป็นชาวไทยและชาวไทยมุสลิมหัวใจการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดอยู่ที่ประเพณี วัฒนธรรมของชาวรามัญ เช่น อาหาร เครื่องดื่มของที่ระลึก ของฝาก การแสดง การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่เกาะเกร็ดจำนวนมากในแต่ละปีปัจจุบันบริเวณวัดไผ่ล้อมมีการจัดแสดงรามัญ เช่น รำมอญ ปี่พาทย์มอญ ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมการแสดงที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจจำนวนมาก โดยเป็นการริเริ่มของชุมชน วัดไผ่ล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ปกครองอำเภอปากเกร็ด สถานที่ศึกษา ฯลฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาวมอญได้แก่ การรำมอญ การบรรเลงวงปี่พาทย์มอญ
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาวมอญ

3.เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4.เป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมมอญให้คงอยู่ต่อไป

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณวัดไผ่ล้อม ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

7) โครงการจัดทำซุ้มร้านค้าบริเวณท่าเรือป่าฝ้าย

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯเป็นผู้ริเริ่มและผลักดันแหล่งท่องเที่ยวสำคัญอยู่บริเวณหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 บริเวณท่าเรือวัดปรียกกาฬทำให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอย่างบริเวณดังกล่าว ดังนั้นทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจะกระจายตัวและเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณหมู่บ้านอื่นๆ ของเกาะเกร็ด ซึ่งการจัดทำสถานที่หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งวิธีการในการกระจายนักท่องเที่ยวบริเวณท่าเรือวัดป่าฝ้าย หมู่ที่ 2 ตำบลเกาะเกร็ด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและรับการกระจายนักท่องเที่ยวจากหมู่บ้านอื่นๆ ได้ ซึ่งปัจจุบันเป็นท่าเรือข้ามฝาก ลานจอดรถจักรยานยนต์ ร้านขายของ ห้องน้ำ เต้นท์ ฯลฯ ซึ่งมีการบริการการท่องเที่ยวในระดับหนึ่งหากได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นย่อมจะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เป็นการกระจายการกระจุกตัว การแออัด และสร้างงาน รายได้ให้กับชาวบ้านโดยเฉพาะหมู่ที่ 2 และ หมู่ที่ 3 ในบริเวณดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายผลผลิตและของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว
- 2.เพื่อเพิ่มอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชนบริเวณหมู่ที่2 และหมู่ที่3

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณท่าเรือป่าฝ้าย หมู่ที่2 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

8) โครงการจัดทำซุ้มต้อนรับเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯเป็นผู้ริเริ่มและผลักดันการไปเที่ยวชมเกาะเกร็ดนั้นใช้การโดยสารทางเรือเป็นหลัก เพราะไม่มีสะพานข้าม โดยท่าเรือที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือวัดสนามเหนือ-วัดปรียกกาฬ ท่าเรือวัดกลาง-วัดป่าฝ้าย โดยเฉพาะท่าเรือแรกจะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากดังนั้น การสร้างความประทับใจเมื่อก้าวแรกที่เกาะเกร็ด จึงมีความสำคัญในการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้มีความสุขก่อนจะท่องเที่ยวรอบเกาะเกร็ด และการอวยพรให้โชคดีก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะส่งนักท่องเที่ยวให้ออกจากเกาะเกร็ดอย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้นการสร้างซุ้มต้อนรับและส่งนักท่องเที่ยวบริเวณท่าเรือทั้งสองแห่งจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นในการรับและส่งนักท่องเที่ยวว่าหนึ่งล้านคนที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดให้เกิดความประทับใจจนกลับมาท่องเที่ยวอีกหรือประชาสัมพันธ์ต่อให้กับคนอื่นๆ ได้รู้จักเกาะเกร็ดมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแสดงการต้อนรับและส่งนักท่องเที่ยวเกาะเกร็ด
2. เพื่อเป็นการปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณท่าเรือวัดปรมย์ยิกกาواسและท่าเรือวัด

ป่าฝ้าย

สถานที่ดำเนินงาน

1. บริเวณท่าเรือป่าฝ้าย หมู่ที่ 2 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. บริเวณท่าเรือวัดปรมย์ยิกกาواس หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี

9) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณหมอน้ำวัดฉิมพลี

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดัน กิจกรรมท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด ที่นักท่องเที่ยวชอบคือ สวนเกษตร ถนนคนเดิน และวัด ในจำนวนนี้วัดที่มีศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ เช่น วัดปรมย์ยิกกาواس วัดฉิมพลี วัดไผ่ล้อมและวัดป่าฝ้าย ก็เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยววัดฉิมพลี หมู่ที่ 2 ตำบลเกาะเกร็ด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและมีกิจกรรมท่องเที่ยวเดิมอยู่คือ ไหว้พระเก้าวัด เรือโบราณ ร้านค้า สนามเด็กเล่น ฯลฯ ซึ่งหากวัดฉิมพลี ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้นจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการเกาะเกร็ด จึงเห็นสมควรพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณหมอน้ำวัดฉิมพลี ให้เป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยววัดฉิมพลี
2. เพื่อเพิ่มสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้แก่คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณหมอน้ำวัดฉิมพลีหมู่ที่ 2 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

10) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และต้นไม้ดอกไม้ตามถนนรอบเกาะ

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันถนนรอบเกาะเกร็ดระยะทางกว่า 5 กิโลเมตร ขนาดกว้างประมาณ 3 เมตร เป็นทางคอนกรีตยกระดับป้องกันน้ำท่วม และบางแห่งความสูงเท่ากับพื้นดิน ขึ้นอยู่กับบริเวณนั้นเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึงหรือไม่บนเกาะเกร็ดไม่มีรถยนต์ มีแต่เรือ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมเกาะเกร็ดก็อาศัยการเดินทางเช่นเดียวกับชาวบ้านในพื้นที่ ถนนโดยรอบเกาะเกร็ดแม้จะตัดผ่านสวนผลไม้เดิม แต่มีบางแห่งที่สภาพสลายได้หายไป ทำให้ถนนไม่มีต้นไม้ปกคลุมให้ความร่มรื่นที่สำคัญการประดับหรือตกแต่งถนนให้สวยงามด้วยไม้ดอกไม้ประดับบาง

แห่งก็ช่วยเพิ่มความสวยงามและประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ได้ทั้งความร่วมมือและความสวยงามเหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรีคณะกรรมการเกาะเกร็ดพิจารณาแล้วเห็นว่าการส่งเสริมและสนับสนุนชาวบ้านให้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนรอบเกาะเกร็ดให้มีความสวยงาม น่าจะเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมกับเกาะเกร็ดจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มความสวยงามตามถนนรอบเกาะเกร็ด
2. เพื่อเพิ่มความร่วมมือให้กับผู้ใช้ถนนรอบเกาะเกร็ด

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณถนนรอบเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

11) โครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพกลุ่มโฮมสเตย์เกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด เป็นการท่องเที่ยววันหยุด คือวันเสาร์ อาทิตย์หรือวันหยุดราชการอื่นๆ วันท่องเที่ยวดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่วนกลางคืนและวันธรรมดาไม่มีการจัดการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวในฤดูฝนจะเบาบางมากหรือน้อย เนื่องจากผลกระทบจากน้ำท่วมผู้ประกอบการท่องเที่ยวบางคนได้ลงทุนจัดสร้างพักแบบโฮมสเตย์หรือกึ่งโฮมสเตย์ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและทั่วไป มีนักท่องเที่ยวเข้าพักพอสมควร เพราะสภาพธรรมชาติของเกาะเกร็ดมีความสวยงามและน่าพักผ่อน โดยเฉพาะตอนเช้าเมื่อพิจารณาจากสภาพพื้นที่ที่สวยงาม เหมาะสม นักท่องเที่ยวจำนวนมากและปัญหาการท่องเที่ยวในฤดูฝน คณะกรรมการเกาะเกร็ดจึงได้กำหนดให้มีการสร้างเครือข่ายและการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ขึ้นมาและให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างเครือข่ายชาวบ้านที่สนใจทำโฮมสเตย์
2. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการการทำโฮมสเตย์ที่ถูกต้อง

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

12) โครงการจัดทำโมเดลจำลองเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนหลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันเกาะเกร็ดเกิดขึ้นจากการชุดคลองลัดเกร็ดเมื่อหลายร้อยปีก่อน ทำให้กลายมาเป็นเกาะในปัจจุบัน เป็นภูมิประเทศที่สวยงามมากในลำนน้ำเจ้าพระยา ที่สำคัญมีประวัติศาสตร์และความเป็นมาที่ยาวนานและน่าสนใจ ซึ่งเป็นสถานที่อยู่อาศัยของชาวมอญหรือ

รามัญ ดังนั้นความสวยงามของเกาะเกร็ดไม่ด้อยกว่าพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ สื่อประชาสัมพันธ์ที่จะทำให้ความรู้เรื่องเกาะเกร็ดเป็นเพียงคำบอกเล่า เอกสารและป้าย กระจายอยู่จุดต่างๆ รอบเกาะเกร็ด ซึ่งให้ข้อมูลระดับหนึ่งเท่านั้น ถ้าหากมีแผนที่โมเดลซึ่งเป็นระบบหลายมิติจะช่วยทำให้สามารถแสดงพื้นที่เกาะเกร็ดได้ดียิ่งขึ้นคณะกรรมการเกาะเกร็ด เห็นร่วมกันว่าสมควรจัดสร้างโมเดลเกาะเกร็ดเพื่อนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยว ให้ได้รู้จักเกาะเกร็ดได้มากขึ้นและหลากหลายมิติ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการจำลองสถานที่ต่างๆ ในเกาะเกร็ด เอาไว้ในที่เดียวกัน

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

13) โครงการจัดทำตลาดน้ำและการท่องเที่ยวตามลำคลองเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนหลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 25540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันเกาะเกร็ดเกิดขึ้นจากการขุดคลองลัดเกร็ดเมื่อหลายร้อยปีก่อน ทำให้กลายมาเป็นเกาะในปัจจุบัน เป็นภูมิประเทศที่สวยงามมากในลำนน้ำเจ้าพระยา ที่สำคัญมีประวัติศาสตร์และความเป็นมาที่ยาวนานและน่าสนใจ ซึ่งเป็นสถานที่อยู่อาศัยของชาวมอญหรือรามัญ ดังนั้นความสวยงามของเกาะเกร็ดไม่ด้อยกว่าพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ สภาพของเกาะเกร็ดประกอบด้วยคลองขนาดใหญ่และขนาดเล็กกระจายอยู่โดยทั่วไป ซึ่งเดิมใช้เป็นเส้นทางสัญจรทั้งภายในและภายนอก เป็นตาข่ายแมงมุม และในช่วงฤดูน้ำเหินจะมีน้ำท่วมขังประมาณ 2 เดือนแต่ปรากฏว่าในปัจจุบันนี้คลองต่างๆ ภายในเกาะเกร็ดเกิดการตื้นเขิน รุกกล้าและปกคลุมด้วยวัชพืชต่างๆ ที่สำคัญชาวบ้านได้หันมาสัญจรทางถนนรอบเกาะเกร็ด และการล่มสลายของนาข้าวด้านในเกาะเกร็ดทำให้คลองต่างๆ หมดความสำคัญไปโดยปริยายอย่างไรก็ตาม กระแสการพัฒนาตลาดน้ำของชุมชนอื่นๆ เช่น อัมพวา ดำเนินสะดวก ตลิ่งชัน เป็นต้น ทำให้เกาะเกร็ดน่าจะพัฒนาคลองต่างๆ ให้เกิดการพัฒนาจนเป็นรายได้ อีกด้านหนึ่งของเกาะเกร็ดคณะกรรมการเกาะเกร็ดพิจารณาแล้วเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของเกาะเกร็ดมีความเหมาะสมกับเกาะเกร็ดเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมอยู่แล้วนั่นเอง ซึ่งจะช่วยกระจายรายได้ไปสู่พื้นที่อื่นๆ ของเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำของเกาะเกร็ด
2. เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด
3. เพื่อเป็นการบูรณะขุดลอกคูคลองสายต่างๆ ในเกาะเกร็ด

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

14) โครงการก่อสร้างหอชมวิวกะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนหลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี

ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 25540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันเกาะเกร็ดเกิดขึ้นจากการขุดคลองลัดเกร็ดเมื่อหลายร้อยปีก่อน ทำให้กลายมาเป็นเกาะในปัจจุบัน เป็นภูมิประเทศที่สวยงามมากในลำนน้ำเจ้าพระยา ที่สำคัญมีประวัติศาสตร์และความเป็นมาที่ยาวนานและน่าสนใจ ซึ่งเป็นสถานที่อยู่อาศัยของชาวมอญหรือรามัญ ดังนั้นความสวยงามของเกาะเกร็ดไม่ด้อยกว่าพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วยความที่เกาะเกร็ดเป็นพื้นที่ขนาดเล็ก และไม่มีจุดสูงเพื่อเป็นจุดชมวิวรอบๆ ได้ ทำให้นักท่องเที่ยวมองได้เพียงแนวราบ ดังนั้น หากจัดให้มีจุดชมวิวบนหอคอย จะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจและเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น จุดชมวิวมุมสูงจะช่วยให้เกาะเกร็ดยกระดับการพัฒนาการท่องเที่ยวจากแนวราบสูงแนวสูง ทำให้เกิดความหลากหลายของการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด ดังนั้นคณะกรรมการเกาะเกร็ดเห็นว่า เกาะเกร็ดสมควรมีจุดชมวิวบริเวณต่างๆ ของเกาะเกร็ด เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอีกแห่งหนึ่งของเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นพัฒนาจุดชมวิวให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นจุดชมทิวทัศน์เกาะเกร็ดและบริเวณโดยรอบ

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

15) โครงการปรับปรุงไฟส่องทางสาธารณะรอบเกาะ

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนหลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 25540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดัน เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวกลางวัน นักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวชมเกาะเกร็ด แต่ในช่วงกลางคืนไม่มีนักท่องเที่ยวมากนัก เพราะสถานที่ท่องเที่ยวไม่มี นอกจากกลุ่มที่มาพักที่โฮมสเตย์ระบบไฟฟ้าส่องทางบนเกาะเกร็ดที่ติดตั้งตามถนนและซอยของเกาะเกร็ด เป็นไฟธรรมดาคือหลอดนีออน ปรากฏว่าไม่มีความสวยงามและบางแห่งระบบแสงสว่างยังไม่เพียงพอทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยได้ ดังนั้น ทำอย่างไรระบบไฟฟ้าบนเกาะเกร็ดจะมีความสวยงามและสร้างความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวและชาวบ้านทุกๆ ไปได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวตระหนัก ซึ่งหากเกิดความไม่ปลอดภัยแล้วจะทำให้นักท่องเที่ยวไม่มาเที่ยวโดยเด็ดขาด

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มความส่องสว่างยามค่ำคืนและความสวยงามรอบๆ เกาะเกร็ด

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณถนนรอบๆ ตำบลเกาะเกร็ด โดยเฉพาะหมู่ที่ 1 6 และ 7

16) โครงการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนหลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 25540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและพัฒนาจุดบริการหรือจุดให้ข้อมูลการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดมีอยู่หลายแห่ง ตามแต่หน่วยงานต่างๆจะจัดมา เช่น ท่าเรือวัดปรมย์ยิกกาواس วัดไผ่ล้อม เป็นต้น จุดบริการนี้เป็นจุดที่ให้ข้อมูลได้ระดับหนึ่งแต่จะหยุดไปในช่วงวันธรรมดาหรือวันหยุดประมาณหมดทำอย่างไรที่จะให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด เพราะจะช่วยทำให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสได้ข้อมูลการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด จนนำไปสู่การกระจายนักท่องเที่ยวสู่หมู่บ้านอื่นๆ ของเกาะเกร็ด

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่ต้องการข้อมูล

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณวัดปรมย์ยิกกาواس ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

17) โครงการขยายสะพานท่าเรือวัดจันทร์พร้อมที่จอดรถและราวเหล็ก

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 25540 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯเป็นผู้ริเริ่มและผลักดันการไปเที่ยวชมเกาะเกร็ดนั้นใช้การโดยสารทางเรือเป็นหลัก เพราะไม่มีสะพานข้าม โดยท่าเรือที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือวัดสนามเหนือ-วัดปรมย์ยิกกาواس ท่าเรือวัดกลาง-วัดป่าฝ้าย โดยเฉพาะท่าเรือแรกจะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนแออัดอยู่เพียงบางจุดของเกาะเกร็ดท่าเรืออื่นๆ เช่น ท่าเรือวัดจันทร์ และท่าเรือวัดไผ่ล้อม นักท่องเที่ยวยังไม่นิยมมากนัก แต่มีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะกิจกรรมการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดเริ่มกระจายตัวออกไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ รอบเกาะเกร็ด คณะกรรมการเกาะเกร็ด จึงพิจารณาว่าเพื่อเป็นการรองรับการขยายตัว การกระจายนักท่องเที่ยวและการส่งเสริมรายได้ให้กับชาวบ้านอย่างทั่วถึง ต้องมีการพัฒนาท่าเรือที่มีอยู่ให้สามารถอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ท่าเรือที่สำคัญเริ่มแรกคือ ท่าเรือวัดจันทร์ ซึ่งสามารถกระจายการท่องเที่ยวไปสู่หมู่บ้านด้านในของเกาะเกร็ด และมีสภาพที่ไม่สวยงามมากนัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่ประชาชน นักท่องเที่ยวและผู้ใช้ท่าเรือวัดจันทร์

2. เพื่อกระจายการท่องเที่ยวไปสู่หมู่บ้านอื่นๆ ของเกาะเกร็ดอย่างทั่วถึง

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณท่าเรือวัดจันทร์ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

18) โครงการสืบสานภาษามอญ

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2554 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันชาวบ้านที่อาศัยอยู่เป็นเกาะเกร็ดจำนวน 3 หมู่จาก 7 หมู่บ้าน คือ ขวราวมัญหรือมอญ ซึ่งอพยพมาอยู่เมื่อหลายร้อยปี มีวัดศูนย์กลางคือ วัดปรมัยยิกาวาส ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 นอกจากนั้นเป็นชาวไทยและชาวไทยมุสลิมหัวใจการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดอยู่ที่ประเพณี วัฒนธรรมของชาวรามัญ เช่น อาหาร เครื่องดื่มของที่ระลึก ของฝาก การแสดง การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่เกาะเกร็ดจำนวนมากในแต่ละปีวัดไผ่ล้อมมีการจัดแสดงรามัญ เช่น รามอญ ปีพาทย์มอญ ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมการแสดงที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจจำนวนมาก โดยเป็นการริเริ่มของชุมชน วัดไผ่ล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ปกครองอำเภอปากเกร็ด สถานที่ศึกษา ฯลฯ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ชาวบ้านในเกาะเกร็ดส่วนมากไม่ได้สื่อสารกันด้วยภาษารามัญโดยเฉพาะภาษาเขียนเกือบจะไม่มีคนที่อ่านออกเขียนได้แล้ว แม้จะเคยมีความพยายามฟื้นฟูโดยพระสงฆ์วัดปรมัยยิกาวาสมาครั้งหนึ่ง แต่ได้ยุติไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภาษามอญอันเป็นเอกลักษณ์ของเกาะเกร็ด
2. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เห็นคุณค่าและสืบทอดวัฒนธรรมทางด้านภาษา
3. เพื่อให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปที่สนใจภาษามอญได้มีโอกาสเรียนรู้

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณวัดปรมัยยิกาวาส ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

19) โครงการก่อสร้างห้องน้ำสาธารณะบริเวณวัดจันทร์

หลักการและเหตุผล

เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านและชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2554 จากความร่วมมือของพระสงฆ์ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันการไปเที่ยวชมเกาะเกร็ดนั้นใช้การโดยสารทางเรือเป็นหลัก เพราะไม่มีสะพานข้าม โดยทำเรือที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ทำเรือวัดสนามเหนือ-วัดปรมัยยิกาวาส ทำเรือวัดกลาง-วัดป่าฝ้าย โดยเฉพาะทำเรือแรกจะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนแออัดอยู่เพียงบางจุดของเกาะเกร็ดวัดจันทร์เป็นอีกหนึ่งในสถานที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ ทำเรือข้ามฝาก อยู่กลางชุมชนด้านการเกษตร ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวพอสมควร แต่บริเวณดังกล่าวยังไม่มีห้องน้ำที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวทำให้ต้องมีการพัฒนาจัดสร้างห้องน้ำขึ้นมารองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความประทับใจและนำกลับมาใหม่ คณะกรรมการเกาะเกร็ด ได้พิจารณาร่วมกันและเห็นว่าสมควรจัดสร้างห้องน้ำเพิ่มเติมบริเวณวัดจันทร์ เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีห้องน้ำสาธารณะไว้บริการนักท่องเที่ยวและประชาชน

สถานที่ดำเนินงาน

บริเวณวัดจันทร์ ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี